

ZALAKAROS

Gazdasági Program

2025 – 2029

1. Bevezető

1.1. A Gazdasági Program előzményei

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában megfogalmazott kötelezés alapján az önkormányzati választásokat követő 6 hónapon belül sort kell keríteni, melynek célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete az aktuális önkormányzati ciklus időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, és valósítsa meg az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseit.

1.2. Gazdasági Program helye a szabályozásban, a város tervezési dokumentumai között

A település- és gazdaságfejlesztés stratégiai döntései a képviselőtestület át nem ruházható hatáskörébe tartoznak. Így a rendeletalkotás, a költségvetés elkészítése, a helyi adó megállapítása, hitelfelvétel, a társulásokhoz való csatlakozás, vagy például a településfejlesztési koncepció elkészítése, a településrendezési terv jóváhagyása, illetve a gazdasági program megalkotása az önkormányzatok legfontosabb feladatait képezik. A finanszírozási rendszerét illetően a központi költségvetéstől függő magyar önkormányzati rendszerben a települések fejlődését, versenyképességét alapjaiban határozza meg gazdasági szerkezetük, vállalkozási aktivitásuk és az a keretrendszer, mely a gazdaságfejlesztés eszköz és intézményrendszerét, forrásait, illetve a fejlesztés legfőbb irányait meghatározzák. Érthető tehát, hogy a településfejlesztési koncepció, a településrendezési terv és az integrált településfejlesztési stratégia mellett, a települések gazdasági lehetőségeit és fejlődését leginkább befolyásoló fejlesztési dokumentum, a gazdasági programjuk.

A gazdasági program megvalósítását elősegítő legfontosabb alapelvek:

- a város gazdasági növekedésének elősegítése, a lakosság életszínvonal és életminőség javulási feltételeinek megteremtése;
- a település történelmi hagyományaira, környezeti adottságaira, értékeire, előnyeire alapozva, előrevetítsen egy, a különböző környezeti, gazdasági, társadalmi változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes jövőképet, valamint az ennek megvalósításához szükséges infrastrukturális, intézményi, pénzügyi feltételrendszert;
- az önkormányzati intézmények működtetése, az önkormányzati alapfeladatok ellátásának folyamatos és jó színvonalon történő biztosítása, az önként vállalt feladatok ellátását a költségvetési, pénzügyi források lehetőségéhez kell igazítani;
- a pénzügyi gazdasági fegyelem fenntartása mind a tervezés, mind a végrehajtás során;
- a program megvalósítását a pályázati lehetőségek teljes körű feltárásával, lehetséges igénybevitelével kell elősegíteni, továbbá előnyben kell részesíteni az önerő nélküli pályázatok kihasználását;
- a vállalkozások, civil szervezetek, oktatási intézmények, egyéb szervezetet, magánszemélyek a városért dolgoznak, pozitívan formálják arculatát, segítik az önkormányzati feladatok

megoldását. Ezt a hatalmas értéket meg kell őrizni, a településen belüli együttműködést szélesíteni szükséges, előtérbe helyezendők a partnerség és a kapcsolattartás elvei.

A város érdekeinek szem előtt tartása mellett fontos, hogy a térség fejlődésére figyelemmel, azzal összhangban történjen az előrehaladás. A városban élők életkörülményeinek javítása, magas színvonalon tartása mellett a területfejlesztési, illetve EU-s források hatékony felhasználása, vagyonnal való gazdálkodás hosszú távú szemléletének kialakítása alapvető fontosságú.

A dokumentum azokra a tényezőkre, szegmensekre, fejlesztési lehetőségekre, célokra koncentrálna, amelyekre az önkormányzatnak hatása van a 2025-2029-es időtávon. A jelenlegi gazdasági helyzetben az átalakuló közigazgatási, önkormányzati, szabályozási és fejlesztéspolitikai környezetben a város egy olyan gazdasági programot kívánt megfogalmazni, mely figyelembe veszi a megjelenő új igényeket és kihívásokat, az Európai Unió támogatási időszak prioritásait és – a különböző fejlesztéseket lehetővé tevő – támogatási felhívásait, valamint az önkormányzat pénzügyi lehetőségeit. A dokumentum olyan célokat, feladatokat és programokat fogalmaz meg, melyek reálisan teljesíthetőek, vagy elindíthatók a lakosság helyben boldogulásának biztosítása érdekében.

Zalakaroson a közszolgáltatások megfelelő színvonalon működnek, az önkormányzati intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola, családsegítés, gyermekjóléti és szociális feladatok, egészségügyi alapellátás, művelődési ház, könyvtár, településüzemeltetés, közigazgatás) biztosítják a lakosság ellátását, melyhez a Képviselő-testület az állami támogatáson és az intézmények saját bevételein túl jelentős támogatást nyújt.

Az önkormányzati feladatok finanszírozása változatlan, az állami elvonás mértéke évről évre nő, a saját bevételek alakulása nagyban függ az ország és a világgazdasági folyamataitól, ezért a működési és felhalmozási célú forrásainak biztosítása érdekében komoly és felelősségteljes feladat hárul a Képviselőtestületre.

A gazdasági program összeállításakor

- a) kormány gazdaságpolitikai célkitűzései,
- b) az uniós pályázati lehetőségek,
- c) Zala Vármegye Integrált Területi Programja és Fejlesztési Terve,
- d) a város adottságai, a lakosság igényei,
- e) az önkormányzat vagyoni helyzete, pénzügyi kondíciói,
- f) a polgármesteri program

kerültek figyelembe vételre.

A Képviselő-testület tudomásul veszi, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni a gazdálkodásra, a település működtetésére és fejlesztésére vonatkozó döntéseknél.

2. Helyzetelemzés

2.1. Településhálózat, épített környezet

Zalakaros városa Zala vármegye délkeleti részén, a Nagykanizsai járásban, a Zalaapáti-hát és a Kis-Balaton között, a térség központjától, Nagykanizsától 20 km-re fekszik, s része a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetnek.

A vármegye településhálózata városhiányos, s a városi jogállású települések is a vármegyén belül egyenlőtlenül helyezkednek el. A városok közül egyedül Zalaegerszeg lakosságszáma haladja meg az 50 ezer főt, a járásszékhely, Nagykanizsa 43 ezres lakosságszámmal rendelkezik. Zalakaros lakónépessége némileg meghaladja a 2200 főt, állandó népessége pedig a 3000 főt, ugyanakkor a vármegye városi jogállású települései közül 2011 óta egyedül Zalakaros népességszáma emelkedett.

A járásszékhely Nagykanizsa a járás gazdasági, pénzügyi, szolgáltatási, foglalkoztatási, közoktatási, közigazgatási, közösségi, humán szolgáltatási, szociális, kulturális és igazságszolgáltatási központja. Zalakaros a fürdő révén nemzetközi jelentőséggel bír, ingázási egyenlege alapján foglalkoztatási (al)központ, közigazgatásilag pedig Zalamerenye Község Önkormányzatával közös Önkormányzati Hivatalt működtet. Összességében a város Nagykanizsa funkcionális városias övezetének központja.

Az épített környezet jelenlegi állapotának sarkalatos pontja, hogy a város nem rendelkezik hagyományos városközponttal. A déli részen hiányoznak a kereskedelem, vendéglátás és szolgáltatás önálló kis egységei, a Gyógyfürdő tér pedig csak részben tudta átvenni a városközpont szerepkört. Ezt a problémát enyhíti a Karos Korzó, valamint a rendezvényközpont és az attól északra megvalósult zöldterületfejlesztés, amely kulturális-központi szerepkört tölt be. A kertes mezőgazdasági területek üdülő- és lakófunkciójú használatának átalakulása a városüzemeltetés számára többletfeladatokat jelent.

2.2 Társadalom, humán infrastruktúra

A 2022. évi népszámlálás adatai alapján Zalakaros lakónépessége 2230 fő, volt, amellyel Nagykanizsa és Zalakomár után a Nagykanizsai járás 3. legnépesebb településének számított. A járás többi települése jellemzően aprófalvas, csak 4 község lakosságszáma haladja meg némileg az 1000 főt. (A Belügyminisztérium legfrissebb nyilvántartása szerint a város állandó lakosságszáma 2024 év elején 3004 fő volt, amely mintegy 350 fővel haladta meg a 2020-as népességet.)

Zalakaros népessége az elmúlt évtizedben dinamikusan, mintegy 27%-kal bővült, amely a városba beköltözők nagy számára vezethető vissza. Zalakaros népessége ugyanakkor előregedő, a képzettségi mutatók tekintetében azonban igen kedvező helyzetben van. A városban a foglalkoztatottak aránya némileg elmarad a járási, a vármegyei és országos átlagtól, az ingázási egyenlege viszont pozitív, s a legutóbbi népszámlálások alapján az elingázó és a beingázó foglalkoztatottak száma is jelentős mértékben emelkedett.

Zalakaros a mintegy 2200 -3000 lakosával a Nagykanizsai járás második funkcionális központja, mert a járás 47 települése községi jogállású, így a humán közszolgáltatások

tekintetében fontos szerepet betöltő település. Oktatási, egészségügyi és szociális intézményei, a kulturális és sportlehetőségek a járásban fekvő környező települést is kiszolgálják. Bölcsőde, óvoda és általános iskola a járás több településén is működik, középfokú oktatási intézmény azonban csak Nagykanizsán található, ugyanakkor a zalakarosi általános iskolába más településről bejáró diákok aránya a teljes létszám 38,8 %-át teszi ki.

A városban az egészségügyi alapellátás keretében 1 házi orvosi és házi gyermekorvosi és 1 fogászati körzet működik. A magasabb fokú egészségügyi szakellátásért, illetve a házi orvosi ügyeletért a járásszékhelyre, Nagykanizsára kell utaznia a betegeknek. A városi mentőállomás 2006 óta üzemel, ellátási körzete húsz település re terjed ki (kb. 18 000 helyi lakos), illetve a zalakarosi fürdővendégekről is ők gondoskodnak.

A szociális ellátás tekintetében Zalakaros kisebb térségi szerepkört tölt be, A házi segítségnyújtást Zalakaros Kistérség Többcélú Társulása biztosítja a környező településeknek.

A város turisztikai és vízisport életében kiemelkedik a Zalakarosi Fürdő, mint meghatározó elem. A fürdőhöz számos sportlétesítmény kapcsolódik a településen. Az aktív kikapcsolódást a Zalakarosi Közösségi Ház és Könyvtár, keretei között működő számos egyesület, valamint a fürdőhöz kapcsolódó turisztikai létesítmények és intézmények biztosítják.

2.3 Gazdaság

Zalakaros gazdasága jelentős mértékben a turizmusra épül és azon belül a fürdő, mint legfőbb turisztikai attrakció köré szerveződik. 2023-ban a legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozás a városban a Zalakarosi Fürdő Zrt. volt, amely egyébként jelentős foglalkoztató is. 2022-ben a zalakarosi székhellyel működő vállalkozások közel negyede a Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban tevékenykedett, a szolgáltató szektor részesedése a város gazdasági szerkezetéből ugyanekkor 82% volt. A zalakarosi turizmus jelentőségét többek között az is jelzi, hogy az itt eltöltött vendégéjszakák száma, illetve az önkormányzat egy lakosra vetített idegenforgalmi adóbevételei országos viszonylatban magasak (előbbi mutató értéke alapján 2023-ban 7., utóbbi mutató tekintetében 2022-ben 2. volt a hazai települések rangsorában). A vendégforgalom döntő részét belföldi turisták adják.

A város turisztikai kínálatában érzékelhető a bővülés az elmúlt években (például bor- és gasztro-, valamint aktív- és ökoturisztikai fejlesztések). További törekvések vannak a gazdasági szerkezet diverzifikálására is (például iparterületek fejlesztése), amiben jelentős szerepet játszik az önkormányzat. A turisztikai prioritásokon túl a település több lábon állását is szükséges erősíteni, pl. ipari park és környezetbarát vállalkozások révén

A településen a turisztikai fejlesztések jelentős része állami vagy európai uniós támogatással valósult meg, ugyanakkor saját erőforrásra alapozó előremutató beruházásra is van példa (fürdő gázfogyasztásának kiváltása geotermikus energiával). A helyi gazdasági fejlődés egyik indikátora, hogy az elmúlt években az ingatlanállomány nagy mértékben bővült.

A vállalkozói aktivitás kiemelkedően magas Zalakaroson.

A vállalkozások döntő többsége a településen egyéni vállalkozás: Az egyéni vállalkozók legtöbbször mellékfoglalkozásként végzi a tevékenységét, de magas a főfoglalkozásúak aránya is.

2.4 Táj, természet, zöldinfrastruktúra-hálózat

A táj alakításában, használatában kiemelkedő szerepe van az emberi tényezőnek. A város gazdaságának elsődleges motorja a fürdő és a hozzá kapcsolódó turizmus. Ennek megfelelően a tájhasználatban és a tájalakításban e cél kiszolgálása a főszerepet. Mivel a térség közvetlenül határos a Kis-Balaton térségével, javasolt kiemelt figyelmet kell fordítani a védett és védendő táji és természeti értékek megőrzésére.

Általánosságban elmondható, hogy bár a zöldfelületek a rendszeres fenntartásnak köszönhetően kielégítő állapotban vannak, ugyanakkor a turisztikai szolgáltatások minőségi fejlesztéséhez a zöldfelületek megújítása is sokat hozzá tenne. A lezajlott fejlesztések ellenére a legtöbb helyen időszzerű lenne a parkok átfogó koncepció szerinti modernizálása, a burkolatok, és utcabútorok cseréje, valamint a növényzet pótlása, kiegészítése.

2.5 Közlekedés

A város térségi elérhetősége egyenetlen: délen a 7. sz. főút és az M7 autópálya, valamint a sűrűn járó autóbuszok jó kapcsolatot adnak Nagykanizsa és Szlovénia felé, illetve a Balaton és Budapest irányába. Észak felé csak alsórendű úton érhető el a vármegye-székhely, ahová közösségi közlekedéssel is csak nehézkesen lehet eljutni. A város nem rendelkezik vasúti kapcsolattal, a legközelebbi vasútállomás Zalakomáron van, de az átszállási kapcsolatok nem megfelelőek: kevés buszjárat csatlakozik a vonatokhoz, kiépített P+R parkoló és kerékpártároló sincsen. A kerékpárúthálózat csak két szomszédos településre (Galambok, Garabonc) épült ki, de ezek folytatása hiányzik, így tágabb térségi kapcsolatai nincsenek.

A város belső közlekedése főként a főutcán (7522. sz. út) folyik, itt végig van a közúttal párhuzamos kerékpárút is. A párhuzamos és merőleges utak kiépítettsége, állapota több helyen javítandó: a domboldali lakóterületeket csak keskeny és/vagy rossz burkolatú gyűjtőutakon lehet megközelíteni. A gyalogos közlekedésről elmondható, hogy a járdák általában csak az egyik oldalon épültek ki, több utcában viszont teljesen hiányoznak, valamint a főutcán a gyalogátkelőhelyek száma és biztonságossága is javítható.

A városban a gépjárművek száma jelentős növekedésen ment keresztül (10 év alatt 66 %-kal nőtt a számuk), ennek megfelelően a járműforgalom is növekszik, bár nem ilyen gyors ütemben (10-40 %-kal). Az utak, csomópontok és parkolók egyelőre csak a turisztikailag frekvenciált időszakokban zsúfoltak.

2.6 Közművek

Zalakaroson szinte valamennyi lakás be van kapcsolva az ivóvíz- és csatornahálózatba, a szennyvízelvezetés hiánya elsősorban külterületi városrészekben, többek között Újfalu és Újmajor esetében jelentkezik problémaként. Csapadékvíz-elvezetéssel kapcsolatos problémák főleg a domboldali, meredek utcákban fordulnak elő, ahol egyrészt az utak szélessége nem tette lehetővé a csapadékvíz elvezető árok megfelelő szelvényel való kialakítását, illetve, ahol a hely hiányában egyáltalán nincs is árok.

2022-ben Zalakaroson a lakosság a vízfogyasztás 37%-áért, a villamosenergia-fogyasztás 20%-áért és a vezetékes gázfogyasztás 37%-áért volt felelős. A legnagyobb energiafogyasztó a településen a szolgáltató szektor. A kommunális célra, illetve közvilágításra felhasznált

villamosenergia mennyisége csökkent a korábbi évekhez képest, amiben szerepe van az önkormányzat energiahatékonysági és megújuló energia hasznosítására irányuló fejlesztéseinek. A megújuló energiák hasznosítása egyre elterjedtebb a városban, bővül a napelemmel és napkollektorokkal ellátott épületek száma (egyreszét vállalkozások a vonatkozó beruházásokat európai uniós támogatással valósították meg). Kiemelendő, hogy a Zalakarosi Fürdő gázfogyasztásának szinte teljes egészét geotermikus energia hasznosításával sikerült kiváltani.

A vezetékes internettel ellátott lakások aránya 68% Zalakaroson, vezetékek nélküli szolgáltatást pedig a Magyar Telekom Nyrt., a Vodafone Magyarország Zrt. és a Yettel Magyarország Zrt. is biztosít. Utóbbi két vállalat a város jelentős részén az 5G szolgáltatást is elérhetővé tette.

2.7 Környezetvédelem

Zalakaros környezeti állapotát egyrészt a természeti környezet, másrészt az arra alapuló gazdasági tevékenységek határozzák meg. A nyugati szőlőhegyek, kertes területek kulturális és gazdasági értéket is képviselnek. Ugyanakkor erózióveszélyt jelentenek, hiszen a lejtő irányban művelt területekről vagy talajtakarás hiányában a saras csapadékvíz az alsóbb területekre jut, elöntést, szennyezést okozva. Fokozza a problémát, hogy ezeken a területeken a keskeny utak miatt nem áll rendelkezésre megfelelő csapadékvíz elvezető rendszer. Ezen a területen előremutató fejlesztések is történtek a település egy részét lefedő csapadékvíz kezelő rendszer kialakításával.

A még problémás területeken is indokolt hasonló szemléletű, de kisebb léptékű megoldás vizsgálata. A környezeti adottságok miatt kevésbé alakítható ki egy-egy központi gyűjtő, szikkasztó, tó. Azonban több mélyedés, szikkasztóárok, "Tóka" kialakításával, a csapadék helyben összegyűjthető, szikkasztható, így a klímaváltozás hatására egyre gyakoribb aszályos időszakokban a talaj nagyobb nedvességtartalékkal fog rendelkezni, de megfelelő kialakítás esetén az összegyűjtött csapadékvíz öntözésre is alkalmazható.

A villámárvízveszélyes területek előzetes lehatárolása szerint nem kizárható, hogy Zalakaroson is kialakuljon ilyen helyzet. Indokolt ennek vizsgálata, és ha a vizsgálat megerősíti a kockázatot, akkor a szükséges megelőző lépések megtétele.

Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve szerint a település nitrát- és tápanyagérzékeny területen fekszik, illetve az Országos Területrendezési Tervről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény a település teljes területét vízminőség-védelmi terület övezetebe sorolja.

A termálvízkincsre épülő turizmus és annak szezonális jellege szintén környezetvédelmi kihívást jelent. A környezeti infrastruktúrát, ivóvízellátást, szennyvíz- és hulladékkezelést a maximális igények figyelembevételével kell kialakítani, ugyanakkor az év jelentős hányadában alacsony a kihasználtságuk. A hulladékgazdálkodás területén a szezonálisan eltérő járatszervezéssel ez a probléma részben kezelhető, ennek ellenére nyári hónapokban problémák tapasztalhatóak, elsősorban a szelektív hulladékgyűjtő szigetek túlterheléséhez kapcsolódóan.

Részben a turisztikai forgalomhoz kapcsolódó eltérő fogyasztási szokások, hulladékkezelési gyakorlat magyarázhatja, hogy a szelektív hulladékgyűjtés aránya elmarad az országos átlagtól. Tekintve, hogy a hulladékkezelés rendszerére az önkormányzatnak már nincsen hatása, így a hulladék keletkezését kell megpróbálni csökkenteni. A turisztikai szolgáltatók csomagolásmentes eszközök, alapanyagok, tisztítószerek, élelmiszerek beszerzésével

jelentősen csökkenthetik hulladékkibocsátásukat. Szintén csökkenthető a keletkező hulladékok mennyisége az eldobható eszközök, tányérok, poharak háttérbe szorításával.

A turisztikai forgalom jelentős gépjárműforgalmat generál a településen belül is, ami hozzájárul a levegőszennyezéshez és a zajterheléshez. Az autósforgalom csökkentésével jelentősen csökkenthető a levegőszennyezés, zajterhelés.

A fűtéshez kapcsolódó légszennyezést is meg kell említeni, hiszen a gázfűtés helyett alkalmazott vegyes tüzelés fokozza a levegőszennyezést. Kiemelt problémát jelent a hulladékok, vagy a nedves tűzifa égetése.

Szintén fontos megemlíteni, hogy az ivóvízbázis diagnosztikai vizsgálata még nem történt meg, így a védőterületet sem jelölték ki.

2.7. Turizmus

A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák alapján a mai napig az ország leglátogatottabb városai közé tartozik. Itt alakították ki az ország első fedett élményfürdőjét 1999-ben. 2002-ben és 2023-ban Magyarország legvirágosabb városa, 2003-ban és 2024-ban Európa virágos városa arany fokozat címet kapta.

A város fürdője a 2024-ben 558 630 fő, gyógyulást vagy élményt kereső vendéget fogadott, a településen eltöltött vendégéjszakák száma 2024-ben 779 172 volt a kereskedelmi és magán-szállás-helyeken.

2.8. Kistérség

A nagykanizsaiból kivált és létrejött zalakarosi kistérség a dokumentumok alapján mértéktartó együttműködési területi egységnek minősíthető. Zalakaroson a hagyományos városi közép fokú funkció (például közép fokú oktatás, egészségügyi intézmény stb.) intézményei közül a legtöbb nincs jelen, ezért ezeken a területeken a megyei jogú város Nagykanizsa szerepe megkerülhetetlen.

A lakosság alapellátását biztosító kereskedelmi egységek szintén hiányoznak a városban, az alapszintű intézményi ellátást a lakosok többségében Nagykanizsán tudják igénybe venni.

Ennek a problémának a megoldása egyre sürgetőbb feladat.

A szokásos vonzási index számítások azt mutatják, hogy Zalakaros és térsége stabil módon része Nagykanizsa vonzási zónájának, amellyel, hogy Zalakarosra jelentős számú kanizsai lakos ingázik dolgozni (miként kisebb számban, de a Zalakarosról eljáró dolgozók fele Nagykanizsán alkalmazott).

A kisváros fenntartható pozíciójának és tovább fejlődési pályájának alapja, hogy csak olyan térségi szerepkörre kell vállalkoznia, amely az adott városban racionálisan és hatékonyan (gazdaságosan) megoldható. Minden más funkciót illetően ott van a közeli nagyobb (vagy más funkcióban erősebb) város.

Zalakaros 16 környező településsel kistérséget alkot, a térségi alakulat jellegét tekintve mikro térség, önkormányzati feladatok (SZASZ, főépítési feladatok) társult betöltésére. A városon kívüli 16 település zömmel aprófalvas, rurális terület, fontos számukra Zalakaros foglalkoztatási szerepe, továbbá a várossal határos részeken az üdülőváros gazdasági-piaci hatása is megjelenik a magán-szállásokon, vendéglátóhelyeken keresztül egészen a települési környezet fejlettségéig, rendezettségéig.

3. Gazdasági helyzet

3.1. Az önkormányzati feladatellátás pénzügyi finanszírozásának szabályai

A feladatellátás támogatásból, saját forrásból történő finanszírozásának lehetőségei

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatási rendszere az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó, 2013-ban kialakított feladatalapú támogatási rendszeren alapul.

A feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok a kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak – felhasználási kötöttséggel – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít.

Egyéb, az előző feltételnek meg nem felelő feladatok ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat.

A támogatás biztosítása a következő szempontok figyelembevételével történik:

- a) takarékos gazdálkodás,
- b) a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevétele,
- c) a helyi önkormányzat tényleges saját bevétele.

A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását. A figyelembe veendő bevétel a költségvetési törvényben rögzítetteknek megfelelően az iparüzési adóbevétel.

A fentiek értelmében a kötelező közszolgáltatásoknak van egy minimumszintje, amelyhez a központi költségvetés a település saját bevételeit figyelembe véve biztosítja a szükséges forrást.

Támogatást a helyi önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét – az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kamatokkal terhelve – a központi költségvetésbe visszafizetni. Kivételes esetben jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatást is kaphat.

A települési önkormányzatokat az alábbi címeken illeti meg támogatás.

- a) **A települési önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása.**

Az önkormányzatok célhoz kötötten használhatják fel, így biztosított a helyi közszolgáltatások megfelelő színvonalon történő ellátása.

▪ ***A települési önkormányzatok működésének általános támogatása:***

Az önkormányzati feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatás, településüzemeltetés, közvilágítás, helyi adóztatás, stb.) teszik ki. Ehhez kapcsoló általános állami támogatáson belül külön jelenik meg az önkormányzati hivatal támogatása, a tipikus településüzemeltetési feladatok, illetve az egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása.

A 2017. évben kiegészült az önkormányzatok finanszírozási rendszere: bevezették az önkormányzati **szolidaritási hozzájárulást**, amelyet a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések egy része teljesít a központi költségvetésnek. A szolidaritási hozzájárulás teljesítése a nettó finanszírozás keretében történik.

2025.január 01-től a szolidaritási hozzájárulás mellett új fizetési kötelezettség keletkezett az önkormányzatoknak, amennyiben a 2024. évben és a 2025. évben befizetett iparűzési adó különbözete pozitív egyenleget mutat. A többlet összegét a szolidaritási hozzájárulás 2024. és 2025. évi összegének különbözetével csökkenteni lehet. Az így keletkezett befizetési kötelezettség nettó finanszírozással kerül havonta elszámolásra a szolidaritási hozzájárulással együtt.

▪ ***A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása:***

A köznevelés területén a települések fő feladata az óvodai ellátás biztosítása. Ehhez a pedagógusok bérének, a pedagógusok nevelőmunkáját közvetlenül segítők átlagbéralapú támogatása és a települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak támogatása a törvényben meghatározott mutatószámok alapján kerül finanszírozásra.

▪ ***A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása:***

A települési önkormányzatok gyermekétkeztetési feladatainak támogatása alcímen rendelkezésre álló forrás biztosítja az intézményi gyermekétkeztetés és a szünidei étkeztetés egy részét.

▪ ***A települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak működési célú támogatása:***

A szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben az önkormányzatok szerepe alapvetően továbbra is az alapellátások biztosítása. A központi költségvetés az egy lakosra jutó adóerő-képesség, illetve mutatószámok alapján finanszírozza az önkormányzat feladatellátását. A bölcsődék, mini bölcsődék finanszírozási rendszere két elemből álló feladatalapú finanszírozásra épül. A finanszírozás egyik elemét a szakmai dolgozók elismert létszámához kapcsolódó bértámogatás, a másik elemét a bölcsődék működésével kapcsolatos

üzemeltetési támogatás jelenti.

▪ ***A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása:***

A kulturális feladatok területén a központi költségvetés a következőket finanszírozza részben:

- Települési önkormányzatok nyilvános könyvtári és közművelődési feladatainak támogatása,
- múzeumi feladatok támogatása,
- települési önkormányzatok kulturális feladatainak bérjellegű támogatása,
- a települési önkormányzatok könyvtári célú érdekeltségnövelő támogatása.

b) A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai.

A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai egyrészt speciális költségvetési támogatásokat nyújtanak, ezzel is segítve az önkormányzatok feladatellátását és a kapcsolódó fejlesztési beruházások megvalósítását, másrészt az egyedi problémák kezelése érdekében is tartalmaz forrásokat. A működési célú kiegészítő támogatások a fent említett általános működési és ágazati támogatásokhoz kapcsolódóan a következők:

- A helyi önkormányzatok általános feladatainak működési célú támogatása,
- a települési önkormányzatok köznevelési feladatainak működési célú támogatása,
- a települési önkormányzatok egyes szociális és gyermekjóléti feladatainak működési célú támogatása,
- A települési önkormányzatok kulturális feladatainak működési célú támogatása

c) A helyi önkormányzatok felhalmozási célú kiegészítő támogatásai

Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések finanszírozására használható fel ez a fajta támogatás. Csak kötelezően ellátandó feladathoz kapcsolódó fejlesztések, beruházások valósíthatók meg a forrásból. A helyi önkormányzatokért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter döntései alapján kerül a finanszírozás a kijelölt önkormányzatokhoz.

Pénzügyi forrásbevonás lehetőségei

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló, 2012. január 1-től hatályba lépő 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Gst.) a helyi önkormányzatok pénzügyi forrásbevonásának lehetőségeit, szabályait teljesen új alapokra helyezte. Megalkotásánál a joganyagban is megjelenő célkitűzésként szerepelt az ország gazdasági stabilitásának és a költségvetés fenntarthatóságának biztosítása, valamint az államadósság csökkentésének elősegítése.

A szabályozás egyik sarokpontjaként a Gst. előírja, hogy a központi költségvetésről szóló törvényben összegszerűen meg kell határozni az államháztartás valamennyi, így az önkormányzati alrendszere adósságának a költségvetési év utolsó napjára tervezett értékét is, és szigorú előírásokat állapít meg ezen érték esetleges növekedésére vonatkozóan.

A Gst. hatályba lépésével az adósságot keletkeztető ügyletek meghatározó részének megkötéséhez a Kormány előzetes hozzájárulása vált szükségessé.

Nincs szükség a Kormány hozzájárulására az önkormányzat

- a) jogszabályon alapuló, kötelező kezesség-, illetve garanciavállalásához,
- b) naptári éven belül lejáráó adósságot keletkeztető ügyletéhez,
- c) olyan adósságot keletkeztető ügylete megkötéséhez, amely
  - ca) a központi költségvetésből nyújtott európai uniós vagy más nemzetközi szervezettől az önkormányzat által elnyert támogatás előfinanszírozásának biztosítására szolgál,
  - cb) az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelre vonatkozik,
  - cc) fejlesztési célt szolgál, és nem haladja meg a fővárosi önkormányzat és megyei jogú város önkormányzata esetében a 100 millió forintot, országos nemzeti önkormányzat esetében a 20 millió forintot, egyéb önkormányzat esetében az adott évi saját bevételeinek 20%-át, de legfeljebb a 10 millió forintot, valamint
- d) olyan kezesség- és garanciavállalásához, amely a b) és a c) pont szerinti, önkormányzat által megkötött, valamint az önkormányzati többségi tulajdonban álló gazdasági társaság által a naptári éven belül keletkeztetett és lejáráó futamidejű adósságot keletkeztető ügyletével kapcsolódik.

A Gst. rendelkezései alapján az Önkormányzat működési célra csak likvid hitelt vehet fel.

A jogszabály tételesen tartalmazza azokat a feltételeket, amelyeknek teljesülnie kell ahhoz, hogy a Kormány az önkormányzat fejlesztési célú adósságot keletkeztető ügyletéhez előzetes hozzájárulását adja. A feltételek az alábbiak:

- Az adósságot keletkeztető ügylet az államháztartás adósságának a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértéke teljesítését nem veszélyezteti,
- az adósságot keletkeztető ügylet az önkormányzat törvényben meghatározott feladatának ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi, azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított,

- települési önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletet csak abban az esetben köthet, ha a hatályos helyi adó rendelete alapján a helyi iparüzési adót vagy a helyi adókról szóló törvény szerinti vagyoni típusú adók közül legalább az egyiket vagy a magánszemélyek kommunális adóját bevezette,
- az önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletből származó tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladhatja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.

3.2. Az Önkormányzat gazdálkodása

Az Önkormányzat vagyona a 2024. évi zárómérleg alapján 6 milliárd 512 millió forint. A vagyonérték folyamatos növekedést mutat. A vagyon növekedés az önkormányzat tartós, választási ciklusokon átívelő sikeres vagyongazdálkodási politikájának, valamint a pályázatokból származó jelentős összegeknek köszönhető.

A vagyon elemek megoszlása már nem ilyen kedvező: A forgalomképtelen törzsvagyon 2 milliárd 841 millió Ft, a korlátozottan forgalomképes vagyon 3 milliárd 168 millió forint értékű, a forgalomképes vagyon mintegy 345 millió forint értékű.

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: közutak, közterületek, közművek, parkok, árkok, járdák, kerékpárutak stb.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: Egészségház, iskola, Hivatal, Jegenye u 8, Civil Ház, kamerarendszer, egyes utak, hidak, sétányok, közvilágítás, játszótéri elemek, stb.

Forgalomképes, üzleti vagyon körében tartozó elemek elsősorban földterületek, kertek, garázsok, lakóépületek, erdő, rét, stb.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlásának jellemzője, hogy magas a forgalomképtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya, kevés az értékesíthető, forgalomképes szabad vagyon, amit az egyes önkormányzati célkitűzések megvalósításakor anyagi forrásként figyelembe lehetne venni. A forgalomképes vagyon értékesítése a Képviselőtestület által elfogadott vagyonrendelet szerint történhet.

Az intézmények tekintetében a település bölcsődét, óvodát, művelődési házat és könyvtárat tart fenn. A művelődési ház a helyi dal- és néptánccsoportok rendszeres programjai mellett különféle edzéseknek, klub összejöveteleknek, zenekari próbáknak is helyet ad. A hagyományörzés és -teremtés jegyében a településen élők hétköznapijait a város számos programja színesíti, többek között évente megrendezett eseményekkel. Zalakaroson számos civil szervezet, elsősorban egyesület és alapítvány segíti a szabadidő hasznos eltöltését, a közösség szervezését.

3.3. Pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 5 évben az alábbiak jellemezték:

Az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteikhez történő kormányzati hozzájárulás részletesen szabályozott, a kormány hozzájárulása nélkül hitelfelvételre csak meghatározott esetekben kerülhet sor. 2018. évben - kormányzati engedéllyel – 70. 000.000 Ft hitelt vett fel az önkormányzat, melyből a Fürdő Hotel részben pályázati forrásból történő felújítása valósult meg. Az önkormányzat több évre kimutatott várható bevétele fedezetet nyújt a hitel visszafizetésére, melyet azóta is törlesztünk. Folyószámlahitel (likvidhitel) igénybevételére nem volt szükség a pénzügyi egyensúly és a likviditás fenntartása érdekében. A 2019-2024-es ciklusban jelentős hatást gyakorolt a jogrendszerre a koronavírus világjárvány megjelenése. A járványhelyzet az önkormányzatokat korábban nem látott kihívások elé állította. A járványhelyzet után következett az orosz-ukrán háború és az energiaproblémák megoldása, ami újabb kihívást jelentett az önkormányzat számára.

A Kormány veszélyhelyzeti döntései az önkormányzatok költségvetésére – helyi adónemek befagyasztása, megszorító jellegű intézkedések – szintén nagy nyomást helyeztek. Az önkormányzat a helyi problémákat kezelte.

Az iparüzési adó felhasználása a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény alapján:

36/A. § * A helyi iparüzési adóból származó bevétel elsőként - a fővárosi önkormányzat esetén külön törvényben meghatározottak szerint - a helyi közösségi közlekedési feladat ellátására, a helyi közösségi közlekedési feladat ellátásához szükséges összesen felüli bevétel különösen a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használható fel. A helyi iparüzési adóból származó bevétel az önkormányzati hivatal állományában foglalkoztatottak személyi juttatásai és az ahhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó finanszírozására nem fordítható azt meghaladó mértékben, mint amilyen mértékben a települési önkormányzatot az adóerő-képessége szerint a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott hivatali működési támogatáshoz kapcsolódó beszámítás terheli.

Fenti okok miatt az önkormányzatnak nagyon körültekintő gazdálkodást kell folytatnia, az önként vállalt feladatok bizonyos esetekben hátrébb sorolandók, szükség esetén elhagyandók.

Jelenleg az Önkormányzat rendelkezik tartalékkal, mely a 2025.évi költségvetésében összesen 465.290.518.- forint. A tartalék képzése a jövőben is kiemelt jelentőségű, hiszen pl. a pályázatokhoz is önerőt kell biztosítani. Az utóbbi időben a támogatások (főleg az uniós, határon átvívelő projektek) utófinanszírozással valósulnak meg. Tartalék hiányában likviditási problémák keletkeznek, lehetetlenné teszi az ilyen jellegű feladatok megoldását.

Az önkormányzatok új finanszírozási rendszerében jelentősen csökkentek az állami hozzájárulások jogcímei, a működési támogatása szinte kivétel nélkül kötött felhasználásúak, csak az adott feladatok ellátásával kapcsolatos kiadásokra számolhatóak el. Az állami támogatások összege, ahogy a neve is mutatja csak az önkormányzati feladatok működését biztosítja, azt sem fedezi, minden feladatellátáshoz az önkormányzatnak kiegészítő forrást szükséges biztosítania. Az új alapokra helyezett támogatási rendszerben felértékelődik az önkormányzatok saját bevételeinek szerepe, de sajnos az adóbevételek felett sem rendelkezhet szabadon az önkormányzat.

Az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök és ingatlanok hasznosításából származó bevételek csökkenő mértékűek, a különböző üzletpolitikai megfontolások következtében, melyet jelen ciklusban az önkormányzatnak felül kell vizsgálnia.

Foglalkozni kell többek között a parkolási díj újra bevezetésével a közterületeinken. A különféle szolgáltatások díjának megállapításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az önfenntartást,

illetve ingatlan bérbeadásnál az állagmegóvás költségeit mindenképpen a díjnak mindenképpen biztosítania kell.

3.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségét meg kell keresni. Továbbra is törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb összegű támogatást kapja).
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására (bérbeadás lehetősége), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.
- A Képviselő-testület különösen körültekintően jár el akkor, ha az Önkormányzat működtetése, illetve fejlesztése hitelfelvétel mellett valósítható meg.
- Bizonytalan adópolitika: A minisztérium további adóegyszerűsítést vizsgál, mely a helyi iparüzési adó előleg befizetéseit érinti az egyéni vállalkozók és mikro-vállalkozások esetében.
- Az önkormányzat helyi iparüzési adó többlete és szolidaritási hozzájárulás csökkenti az önkormányzat adóbevételeit.
- További központosítási törekvések: tervek szerint 2027. évtől a városi önkormányzatok pénzeszközei egy részét a Magyar Államkincstárnál vezetett számlán kell elhelyezni.

3.4. Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések

Az elmúlt évben befejeződött beruházásokat az önkormányzat 2024. évi zárszámadásáról szóló önkormányzati rendelete tartalmazza.

Az Önkormányzat folyamatban lévő beruházásait, fejlesztéseit a 2025. évre elfogadott költségvetési rendelet – 6. melléklete tartalmazza.

3.5. Uniós és hazai forrással érintett projektek listája:

- TOP Plusz-1.1.3-21-ZAI-2022-00010 – Miénk Itt a Tér	290 697 033 Ft
- HUNG-2024 Értéktár digitalizálás	2 600 000 Ft

Zalakaros Város Önkormányzata 2025. január 1. napján hatályos törzskönyvi adatai szerint az alábbi kormányzati funkciókat látja el:

1. 011130 Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
2. 013350 Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok
3. 041140 Területfejlesztés igazgatása
4. 041232 Start-munka program - Téli közfoglalkoztatás
5. 041233 Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás
6. 041236 Országos közfoglalkoztatási program
7. 045160 Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
8. 047410 Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek
9. 051030 Nem veszélyes (települési) hulladék vegyes (ömlesztett) begyűjtése, szállítása, átrakása
10. 052020 Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése
11. 063020 Víztermelés, -kezelés, -ellátás
12. 064010 Közvilágítás
13. 066010 Zöldterület-kezelés
14. 066020 Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások
15. 072111 Háziorvosi alapellátás
16. 072112 Háziorvosi ügyeleti ellátás
17. 072311 Fogorvosi alapellátás
18. 074031 Család és nővédelmi egészségügyi gondozás
19. 074032 Ifjúság-egészségügyi gondozás
20. 081030 Sportlétesítmények, edzőtáborok működtetése és fejlesztése
21. 104037 Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

3.6. Bevételek és kiadások alakulása 2024-ben

I. Működési célú bevételek		I. Működési célú kiadások	
1.) Működési célú támogatások államháztartáson belülről	385 603 684	1.) Személyi juttatások	343 539 527
2.) Közhatalmi bevételek	748 000 000	2.) Munkáltatókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	45 087 939
3.) Működési bevételek	183 575 000	3.) Dologi kiadások	664 412 950
4.) Működési célú átvett pénzeszközök	0	4.) Ellátottak pénzbeli juttatásai	6 000 000
		5.) Egyéb működési célú kiadások (kötségvetési szervek és tartalék nélkül)	229 444 485
		6.) Tartalékok	65 845 177
		Kötségvetési műk. kiadásai összesen:	1 354 330 078
Kötségvetési műk. bevételei összesen:	1 317 178 684	7.) Egyéb finanszírozási kiadás (államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése)	13 561 896
Finanszírozási bevételek		8.) Belföldi értékpapír vásárlás	
5.) Előző év kötségvetési maradványának igénybevétele	172 329 500		
6.) Államháztartáson belüli megelőlegezések			
7.) Forgatási célú értékpapír beváltás	0		
		MŰKÖDÉSI CÉLÚ KIADÁSOK ÖSSZESEN	1 367 891 974
MŰKÖDÉSI CÉLÚ BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1 489 508 184	II. Felhalmozási célú kiadások	
II. Felhalmozási célú bevételek		1.) Egyéb felhalmozási célú kiadások	1 200 000
1.) Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	8 083 130	2.) Beruházás	33 470 456
2.) Közhatalmi bevételek		ebből: kötségvetési szervek	2 635 000
3.) Felhalmozási bevételek	0	3.) Felújítás	280 633 567
4.) Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	221 116	ebből: kötségvetési szervek	0
		4.) Céltartalék	291 125 033

A kötségvetési bevételek

- a közhatalmi bevételek (a helyi adó bevételek) – különösen az idegenforgalmi adó - növekvő tendenciát mutatnak köszönhetően a turizmus növekedésének.
- 2013-tól az önkormányzatok nem részesülnek a személyi jövedelemadóból és a gépjárműadó sem marad helyben.
- a felhalmozási célú bevételek növekedése a nyertes pályázatoknak köszönhető

A kötségvetési kiadások

Folyamatosan aktuális feladat, hogy az intézményeinket minél költséghatékonyabban működtessük. Mind a rezsiköltségek, mind a bérköltségek vonatkozásában törekszünk a hatékonyságra.

Minden intézményünk működéséhez jelentős pénzbeli hozzáadásra van szükség a normatíván felül.

Az önkormányzat 3 gazdasági társasággal rendelkezik (Zalakarosi Fürdő Zrt (97,35%), Karos Park Kft. (100%), Zalakarosi Turisztikai Nonprofit Kft. (100%) melyek eredményes működése hozzájárulhat az önkormányzat kiadásainak csökkentéséhez.

3.7. Az önkormányzat pénzügyi politikája

A helyi adóbevételek az önkormányzat költségvetésének jelentős részét képezik.

Zalakaros Város Önkormányzat Képviselőtestülete a terület- és településfejlesztés, az arányos közteherviselés érvényesítése, valamint a lakossági ellátás színvonalának javítása és az idegenforgalomhoz kapcsolódó feladatok ellátásához szükséges forrás megteremtése érdekében a helyi adókról szóló többszörösen módosított 1990. évi C. törvényben kapott felhatalmazás alapján, az illetékességi területén az alábbi helyi adókat vezette be határozatlan időre:

Bevezetett helyi adók és annak mértéke:

- Magánszemélyek kommunális adója 10.000.- Ft/adótárgy*
(Az adó tárgya lakóház, lakás, beépítetlen belterületi terület, nem magánszemély tulajdonában lévő lakásbérleti jog)
- Építményadó 400.- Ft/m²*
A Magyarországon élő állandó lakóhellyel rendelkező adóalanyok belterületi üdülés pihenés céljára szolgáló épületeik után a 30 % -os, zártkerti épületeik után pedig 55 %-os adókedvezménybe részesülnek.
Magyarországon élő állandó lakóhellyel rendelkező adóalany gazdasági épületei után 55%-os 180,-Ft/m²
belterületeik után 30%-s kedvezményben részesülnek. 280,-Ft/m²
Az építményadó kötelezettség kiterjed az Önkormányzat illetékességi területén lévő lakás és nem lakás céljára szolgáló épületre, épületrészre (továbbiakban: építmény)
Mentes az adó alól:
magánszemélyek lakás céljára szolgáló építménye, valamint a mezőgazdasági célra hasznosított és magánszemély tulajdonában álló présház és pince,
- Tartózkodási idő után fizetendő idegenforgalmi adó 2025-ben*
Idegenforgalmi adó 750.-Ft/fő/éj
nem kereskedelmi szálláshelyet igénybe vevő vendég 25,33%-os 560.-Ft/fő/éj
kedvezményben részesül.

Beszedett idegenforgalmi adó bevételeinek alakulása:

adatok Ft-ban

	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Magán-szálláshely	23.018.100	1.889.318	17.687.586	27.017.296	32.419.441	31.913.035
Kereskedelmi szálláshely	251.966.000	69.152.300	132.887.600	264.927.355	274.172.700	312.935.978
Összes befizetés	274.984.100	71.041.618	150.574.186	291.944.651	306.592.141	344.935.978
Adó mérték Ft/vendégj	500	500	500	500	550	600
Nem kereskedelmi-szálláshely	350	350	350	350	400	450

4. *Helyi iparűzési adó a nettó árbevétel 2%-a, ideiglenes iparűzési tevékenység esetében 1.000.-Ft/nap*

Azon vállalkozó, akinek a Htv. 39. § (1) bekezdés, illetőleg a 39/A.§, vagy 39/B. § alapján számított (vállalkozási szintű) adóalapja nem haladja meg a 1,5 millió Ft-ot 25 %-os adókedvezményre jogosultak.

Adómentes a 20 millió Ft vállalkozási szintű adó alapot meg nem haladó háziorvos, védőnő vállalkozó.

A helyi adók mellett a gépjárműadó is jelentős adóbevételt képezett az önkormányzatunknál, melynek elvétele érzékenyen érintette a költségvetésünket.

Az Önkormányzat Képviselőtestülete minden évben megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott lehetőségeket.

Az önkormányzati feladatok finanszírozhatóságának biztosításához dönt az adómérték változtatásáról, dönt esetleges új helyi adó bevezetéséről, ennek megfelelően az adórendelet módosításáról.

Az Önkormányzat csak olyan adórendeletet fogad el, amely a finanszírozási szempontok, elvárások mellett a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent, illetve nem működik a vállalkozások működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként.

A hosszú távú adópolitika kialakítását nagyban befolyásolja a kormányzat helyi önkormányzatokat megillető helyi adó és finanszírozási rendszerének átalakítása.

Az építmény adónemben, két esetben várható adóbevétel növekedés, ha az adótétel mértékét az Önkormányzat növeli, illetve az alkalmazott kedvezményeket megszünteti, a másik eset az, ha nő az adóköteles alapterület (új szálloda, üzlet, műhely épül).

Magánszemélyek kommunális adója esetében abban az esetben várható adó bevétel emelkedés, ha nő az adómérték.

Idegenforgalmi adó tekintetében szintén az adómérték emelkedésével érhető el adóbevétel növekedés, illetve elsősorban az ún. kereskedelmi szálláshelyeken (szállodákban) évről évre emelkedő vendégforgalommal.

Helyi iparűzési adó esetében akkor várható adóbevétel növekedés, ha az önkormányzat olyan feltételeket tud biztosítani, hogy a vállalkozások számára vonzó legyen település.

A Képviselőtestület évente a következő évi adótételek meghatározásakor figyelembe veszi a település adóerő képességét, valamint az adóalanyok terhelhetőségét és ennek megfelelően alapítja meg az adók mértékét, illetve bevezetését.

Fontosabb adóbevételek 2024. évben

forint

Adónemek	Teljesítés
Építményadó	57.557.173,- Ft
Magánszemélyek kommunális adója	13.328.126,- Ft
Beszedett idegenforgalmi adó	344.624.417,- Ft
Helyi iparűzési adó	393.207.321,- Ft
Összesen	808.717.037,- Ft

A települési adóból származó bevétel az azt megállapító önkormányzat bevétele, amelyet fejlesztési célra és a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használhat fel.

4. Tevékenységek

Hármas célt tűztünk ki a tervezett gazdaságfejlesztési tevékenységek során:

Aktív kapcsolattartás a helyi vállalkozásokkal. Ahhoz, hogy segíteni tudjuk a helyben működő vállalkozások fejlesztéseit és napi működését fontos a folyamatos kapcsolattartás, az igények becsatornázása és adekvát válaszok megfogalmazása, megvalósítása. A helyi vállalkozásokat segítő információk átadása, célzott fórumok szervezése, vállalkozásfejlesztési kezdeményezések felkarolása is kiemelt szerepet kell kapjon a következő években.

Befektetésösztönzés. Aktív befektetésösztönzésre van szükség, melynek során befektetésösztönzési kiadvány, a városi honlapon részletes tájékoztatás szükséges. Az érdeklődő vállalkozások számára elsőbbségi és személyre szabott ügyintézés, teljes körű szakmai tájékoztatás.

Meglévő ingatlanok üzemeltetése, értékesítése.

4.1. Munkahelyteremtés, foglalkoztatás

A település foglalkoztatási jellemzőit döntően a turizmus határozza. A városban meglévő más jellegű gazdasági egységek csak kisebb mértékben befolyásolják a munkahelyi és jövedelemtermelő képességet.

Munkahely szempontjából a zalakarosi foglalkoztatottak fele Nagykanizsára jár dolgozni, azonban a környező településekről is többen ingáznak zalakarosi munkahelyekre. A településen a Zalakarosi Fürdő Zrt. mellett a város területén lévő nagyobb szállodákat és az Önkormányzatot tekinthetjük a legnagyobb foglalkoztatóként.

A foglalkoztatási helyzet javításának tervezésénél fontos olyan munkahelyek megtelepedésének, illetve kialakításának a támogatása, amely elősegíti a lakosság helyben tartását.

A munkahelyek bővítése és a több lábon állás biztosítása miatt szükséges támogatni az turisztikai ágazat mellett más, mezőgazdasági, ipari vagy kereskedelmi, szolgáltató vállalkozások megtelepedését, tevékenységét is (különösen olyan ágazatok esetében, amelyek a vendéglátással, turizmussal kapcsolatba hozhatók, vagy azt kiegészítik).

A turisztikai prioritásokon túl a település több lábon állását is szükséges erősíteni, pl. ipari park és környezetbarát vállalkozások révén

Az Önkormányzat az ilyen vállalkozások letelepedését megfelelő infrastruktúra kialakításával, megfelelő adópolitikával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Bár munkanélküliség szempontjából Zalakaroson arányait tekintve kisebb a regisztrált álláskeresők száma mint a környék településein, azonban az álláskeresők képzettsége tekintetében is eltérés mutatkozik, hiszen a zalakarosi munkanélküliek jelentős része középfokú, vagy annál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

A munkahelyteremtésnél, illetve a foglalkoztatási programok tervezésénél figyelembe kell venni a munkanélküli lakosság képzettségét is, és ennek megfelelő munkaprogramok, illetve munkahelyteremtő vállalkozások letelepedésének támogatását.

A munkahelyteremtésen kívül fontos támogatni a munkanélküli lakosság számára szervezett, és a munkahelyhez jutást elősegítő képzéseket, akár a képzések számára megfelelő helyszín biztosításával, vagy képzés szervezésével.

A település számára nagyon fontos, az, hogy az ideérkező turisták a már évek óta megszokott rendezett, tiszta és virágos arcát lássák a városnak. A település közterületeinek karbantartását a Karos-Park Kft. végzi a közfoglalkoztatottakkal együtt.

A megszokott színvonalú településkép biztosítása érdekében fontos a település számára az elkövetkező években is az aktív részvétel.

4.2. Kommunális feladatok (utak, közművek, közlekedés stb.)

A természeti és épített környezet megóvásának alapját a kiváló infrastruktúra jelentheti: a víz-, szennyvíz- és gázellátás a belterületen gyakorlatilag teljes, a város egészségét illetően pedig 95%-os. Egyrészt Újfalu, Újmajor településrészen nincs szennyvízhálózat kiépítve, ezért 1100 m-en új szennyvízelvezető csatorna kiépítése szükséges. Ezen túlmenően törekedni kell azon területek szennyvízcsatornával való ellátására, ahol az még hiányzik. Néhány száz méteres kisebb szakaszoktól eltekintve teljes az úthálózat kiépítettsége is (szinte kizárólag aszfaltozott módon), teljes bekötést adva a város minden pontján. Az útjaink, járdáink szinte kivétel nélkül felújításra szorulnak, melyre intézkedési terv készült.

A szennyvíz rendszer utolsóként megvalósult eleme a biológiai szennyvíztisztító volt. A szennyvíztisztító telep esetében a tulajdonviszonyok rendezése sürgető, mert a közeljövőben az is felújításra szorul. Vizsgálni szükséges továbbá a hiányzó pontok szennyvíz rendszerbe történő bekötésének illetve az egyedi megoldások kialakításának lehetőségét.

Az üdülőhelyi jelleg miatt a közművi hálózati kapacitások jelentősebb tartalékkal épültek meg.

Közlekedés

A város közlekedésfejlesztési koncepciójával kapcsolatosan általánosan megfogalmazható, hogy az a nagyobb közlekedéshálózati rendszerhez igazodva figyelembe veszi a Balaton törvény szerkezeti tervét, abban meghatározott infrastrukturális elemeket. A közlekedésfejlesztési koncepció meghatározásának másik eleme a hatályos településrendezési tervek készítése óta megkezdett tervezések, fejlesztések figyelembevétele és azok közlekedéshálózati következményeinek tovább gondolása. Közúti közlekedés hálózati kapcsolatait tekintve a hatályos településszerkezeti tervhez képest új nyomvonalú településközi összekötő út kiszabályozása szükséges, melyet a Balatoni törvény előírányoz. Az út a 7522 jelű összekötő úthoz csatlakozik a település északi lakott területeinél, és Zalaújlak irányába teremt közúti kapcsolatot. A 7522. jelű út városi elkerülő szakaszának szabályozását felül kell vizsgálni — a nyomvonalvezetés, a csomópontok, közúti kapcsolatok aktualizálása indokolt az elkészült tervek, továbbá a Balatoni törvény előírányzatának összehangolása mellett.

A 7522. jelű út városi átkelési szakaszán a szabályozás szintén felülvizsgálandó annak apropójából is, hogy az elkerülő út megvalósításával a gépjárműforgalom jelentős csökkenése prog-

nosztizálható. Fentiek tükrében felülvizsgálandók továbbá a csomópontok kialakításai, a forgalomcsökkentés-, és lassítás megoldásainak lehetőségei. (Zrínyi utcai csomópont, Termál út forgalomcsökkentés, Kossuth utca forgalom lassítás) A közlekedési- és közmű elhelyezési terület-sáv mértékének, az utak területének meghatározásánál — amennyiben a közlekedési és infrastrukturális létesítmények szabvány szerinti keresztmetszeti elhelyezhetősége igazolt — az épített környezet, és a magántulajdon védelme prioritást élvez. A helyi kiszolgáló utak szélességének, a terület-bővítések biztosításának felülvizsgálatánál a fenti elv követése javasolt, melyet megalapoz az önkormányzat ez irányú törekvése is.

A meglévő úthálózat felújításánál figyelemmel kell lenni a burkolat alatt lévő közművekre, út-felújítás csak azok felújítása, kiváltása után lehetséges. A felújításoknál gondoskodni kell a csapadékvíz-elvezetéséről (pl. Alsóhegyi út, Berkenye köz) is. Folytatni kell a Szőlő utcában megkezdett útépitési munkákat (járdaépítés, útszélesítés), valamint a következők szerint, az állapot és a forgalom figyelembevételével prioritizálva az utak felújítását. Javasoljuk az útfelújítások között a Park utca felújítását is kiemelni, tekintettel az útszakasz forgalmára és kiemelten rossz állapotára,

Szakember bevonásával elkészült Zalakaros önkormányzati utak, kerékpárutak és járdák állapotfelmérése.

Az állapotfelmérés egy ötfokú skála alapján osztályozta az utak állapotát az alábbiak szerint:

1. nagyon jó állapot, az új utaktól építés után megkövetelt állapot, amelynek jellemzőit az építési műszaki előírások tartalmazzák.
3. közepes állapot, a leromlás felgyorsulásának kezdete, amit becsülni lehet
5. tűrhetetlen állapot, ami eléri azt a színvonalat, amikor majdnem teljesen új szerkezetet kell megépíteni.

A 2. és 4. osztállyal jelzett jó és rossz állapotot szubjektív egy-egy határérték kijelölésével kell megadni.

A felmérés alapján a legrosszabb osztályzatot az alábbi utak, útszakaszok kapták:

(5)	(4)	(4)
- Búzavirág köz	- Arany János utca	- Margaréta utca
- Csárda köz	- Berkenye köz	- Orgona köz
- Gátszer utca	- Bor utca	- Özgida utca
- Határ út	- Diófa utca	- Panoráma út
- Hegytető köz	- Gyógyfürdő tér	- Patkós utca
- Kilátó köz	- Kanicai út	- Tónai utca
- Malom köz	- Kilátó út	- Vasasdomb utca
- Tulipán utca	- Kossuth út	- Vincellér köz

A legrosszabb állapotban (5) lévő utak útburkolata szétesett, nem megfelelő teherbírású, illetve murvás, zúzottköves. A tulajdonviszonyokat megvizsgálva megállapítható, hogy kizárólagos önkormányzati tulajdonban csak a Gátszer utca, a Malom köz és a Tulipán utcák vannak. Ezek zártkerti ingatlanok megközelítését, illetve a Malom köz esetében 1 család közlekedését biztosítják.

A második csoportot (4) megvizsgálva megállapítható, hogy egy részük zsákutca, így átmenő forgalmat nem bonyolítanak le (Berkenye köz, Kossuth út, Margaréta utca, Orgona köz, Vincellér köz), egy részük pedig zártkerti út (Bor utca, Diófa utca, Kilátó út, Vasasdomb utca).

A Gyógyfürdő tér esetében a rossz osztályzatot elsősorban a „400-as” parkoló állapota eredményezi.

A felmérés, valamint az elmúlt években beérkezett igények alapján a tervezett felújításokat rangsorolni szükséges.

Járdaépítési, felújítási igények:

1. Hivataltól a Termál úti járdáig
2. Hegyalja (Kossuth) utcától a Dózsa utcai játszótérhez
3. Zrínyi utca déli oldala, valamint folytatása az Egészségház felé
4. Park utcai járda a Petőfi és Hegyalja utcák között
5. Liget utca (Pipacs u.-tól Napnyugat közig)
6. Szőlő utcai járda
7. Hivatali parkolóból induló, meglévő járda szélesítése

Útépitési, útjavítási igények:

1. Szőlő utca (tervvel rendelkezik, I. szakasza elkészült, folytatása javasolt)
2. Park utca
3. Kanikai út (Gesztenyés fogadótól nyugatra)
4. Arany János utca
5. Özgida utca – Margaréta utca közötti meredek útszakasz
6. Nagypám borozója melletti útszakasz
7. Vincellér köz
8. Hegyalja utca (Temető u. – Dózsa u. közötti szakasz)
9. Kilátó út
10. Patkós utca
11. Keskeny utca
12. Gesztenye utca
13. Sport utca

Ütemezetten a következő időszakban

terveztetni javasolt:

1. Arany János utca
2. Özgida utca – Margaréta utca közötti meredek útszakasz
3. Nagypám borozója melletti útszakasz
4. Kanikai út
5. Vincellér köz
6. Hivataltól a Termál úti járdáig - járda
7. Hegyalja utcától a Dózsa utcai játszótérhez - járda
8. Zrínyi utca déli oldala, valamint folytatása az Egészségház felé – járda

kivitelezésre javasolt:

1. Szőlő utca
2. Park utca
3. Arany János utca
4. Özgida utca – Margaréta utca közötti meredek útszakasz
5. Nagypám borozója melletti útszakasz
6. Kanikai út
7. Vincellér köz

8. Panoráma út
9. Hegyalja utcától a Dózsa utcai játszótérhez - járda
10. Zrínyi utca déli oldala, valamint folytatása az Egészség ház felé – járda

Kerékpáros, gyalogos közlekedés

A Balatoni törvényben meghatározott kerékpáros nyomvonalakat a hatályos szerkezeti terv tartalmazza. Szükséges azonban a meglévő és tervvel rendelkező kerékpárút szakaszok összekötésének felülvizsgálata, illetve az új igények által generált egyéb kerékpáros útvonalak meghatározása (az utak területének szükséges mértékű szélesítésével, vagy önálló nyomvonalak kijelölésével). A Galambok irányából érkező kerékpárút É-i irányú, a Termáltó és Ökopart megközelítését szolgáló szakasza, valamint ennek további É-i kapcsolatának kiépítése a Zalakomár felé haladó kerékpárúttal megtörtént, valamint elkészült a Termál út – Petőfi út – Fő út – Kosuth út – Garabonc közötti kerékpárút is. A Kis-Balaton körbejárhatóságának biztosításával lehetőség nyílna a Balatoni kerékpárúthoz történő csatlakozásra, ennek megoldási lehetőségeit vizsgálni, szorgalmazni szükséges.

Gyalogos-átkelőhelyek fejlesztése

Közlekedésbiztonság szempontjából nem szabad elhanyagolni a gyalogos-átkelőhelyek fejlesztését. Ez két külön feladatra bontható:

- Új gyalogos-átkelőhelyek létesítése,
- Meglévő gyalogos-átkelőhelyek korszerűsítése.

A meglévő gyalogos-átkelőhelyek korszerűsítését jelentheti az intelligens („okos-zebra”) rendszer alkalmazása. Ez a városban már egy helyszínen jól működik, és az Önkormányzat – a költségvetési forrás rendelkezésre állása figyelembevételével – továbbiak kiépítését tervezi.

Repülőtér

A Zalakarosi Repülőtér elsősorban kisgépes forgalom lebonyolítására alkalmas. Ebből következően 2-4-6 fős motoros kisgépekre, esetlegesen vitorlázórepülőkre, sárkányrepülőkre, helikopterekre és hőlégballonok fogadására van lehetőség.

Parkolás

A nagy tömegeket vonzó fürdőturizmus parkolási igényeit a városnak ki kell elégíteni. A termálfürdő napi vendégforgalmának gépkocsi elhelyezési igényét részben a Gyógyfürdő tér parkoló területének egyéb beruházásokkal nem érintett részén, részben a Termál út forgalomcsillapítása során felszabaduló területeken, részben pedig a termálfürdő D-i bejáratának környezetében az Üdülő sor É-i részén kell biztosítani. A település központjában, a templom, a temető, a közintézmények, a kereskedelmi, továbbá egyéb releváns létesítmények környezetében parkolók építésére további közlekedési területek bevonásával célszerű, és indokolt helyet biztosítani.

A parkolási helyzet javítása érdekében a Gyógyfürdő tér környezetének parkolási vizsgálatára került sor, mely javaslatot tett a meglévő rendszer átalakítására, a fizetős parkolás bevezetésére. Az önkormányzati bevételek kiegészítésére a rendszer kialakítása mielőbb szükséges.

Közművek

Vízgazdálkodás és vízellátás

A település ivóvíz hálózata a kommunális vízigényeket jelenleg kielégíti. Vizsgálat tárgyát képezi a hálózat rekonstrukció és esetleges kapacitásbővítő beavatkozások (új kutak, tároló, cső-átmérő növelés) szükségessége, továbbá az esetlegesen nem közterületen haladó vezetékek nyomvonala, kutak, tárolók védőtávolsága. A fejlesztésre szánt területek vízellátása az üzemelő hálózathoz kapcsolódva, azt bővítve megoldható. A tűzoltóvíz ellátás biztosítására, a fejlesztésre szánt területeken földfeletti tűzcsapokat kell kiépíteni a hálózaton, valamint egyedi igények alapján oltóvíztároló medencéket kell kialakítani.

Településünkön az ivó-vízhálózat egy része elöregedett, ezek cseréje szükséges, ezt ütemezve, **az útfelújításokkal együtt kell megoldani.**

Az Alsóhegyi út - Kilátó Borozó környékének víznyomás és ivóvíz ellátási nehézségeit új nyomásfokozó beépítésével meg kell oldani.

Szennyvízelvezetés és kezelés

A település belterületi részein a szennyvíz-csatornázás megoldott. Zalakaros város szennyvíz tisztító telepén 2007. évben vettük használatba az új biológiai szennyvíztisztítót, mely jelenleg 4 település szennyvizeinek tisztítását végzi. A telep felújításra szorul, tulajdonviszonyai is rendezetlenek. Az új fejlesztési területeken a szennyvízcsatorna hálózat továbbépítése szükséges, valamint a meglévő átemelő kapacitásokat felül kell vizsgálni, és szükség szerint növelni kell.

Lakosság részéről kezdeményezték többek között Újfalu és Újmajor településrészek mellett a Kilátó utca, valamint a Behiáki településrész szennyvízhálózatának kiépítését. A meglévő hálózat közelsége miatt a Kilátó utca szennyvíz-hálózatának kiépítése **lakossági kötelezettségvállalással megoldható**, a beruházás e kötelezettségvállalás hiánya miatt nem indult meg eddig. A Behiáki településrészen a hosszú passzív szakasz miatt gazdaságosan nem építhető ki a hálózat, itt **helyi szennyvíztisztító berendezések építése javasolt**. Ugyancsak hiányzik a szennyvízcsatorna Újmajor és Újfalu külterületi lakott területeken is.

Csapadékvíz elvezetés és felszíni vízrendezés

A vízfolyások zömében rendezett állapotúak, a csapadékvizek levezetését biztosítják. A csapadékvíz-elvető hálózat megfelelően üzemel. A város frekventáltabb területén zárt csapadékvíz-csatorna található, a további területeken jellemzően az utak mentén kiépült csapadékvíz-elvezető nyílt árkok szolgálnak a csapadékvizek levezetésére. A fejlesztéssel érintett területeken az utak mentén nyílt árkos, illetve zárt gravitációs csapadékvíz elvezetési rendszert javasolt kiépíteni. A város területe a vizsgálat során - csapadékvíz-elvezetése vonatkozásában - 3 részre osztható, dombvidéki (esetleges erózióknak kitett területei) belterületi és településközponti rész (fenntarthatóság vonatkozásában) és az élő vízi befogadók környezete (az esetleg belvizeknek, pangó vizeknek kitett területek).

A csapadékvíz-elvezetést a közutak építésével, felújításával együtt kell kezelni. Megoldást sürget a **Berkenye köz**, valamint a **Panoráma u. 44.** környezetének **vízvezetési problémája**. Az Alsóhegyi út vízvezetés problémája az út felújításával, illetve szegély építésével megoldódott, a Berkenye közben, illetve a Panoráma u. 44. esetében a csapadékvíz-elvezetés hiánya a magáningatlanoknál okozhat károkat.

A megrongálódott, illetve szabálytalan kivitelezés miatt kialakuló csapadékvíz-elvezetési problémákat kezelni kell, így szükséges a Panoráma utca csapadékvíz-elvezetésének felújítása, valamint a **Gesztenye utca csapadékvíz-elvezetésének felülvizsgálata**, átalakítása. A Gesztenye utcában a kapubejárókban lerakott átereszek okoznak problémát, ezek szintbe rakása szükséges.

Nyílt árkos csapadékvíz-elvezetéssel elsősorban a régi településrészen találkozunk, ezért itt a tisztításban a Karos-Park Kft. bevonása szükséges. A kerékpárút építéssel megvalósult nyílt árkok zárt csapadékcsatornára történő átépítését (Petőfi u., Fő u. nyugati oldal) folytatni kell, így „lefedésre” kerülhet a Kossuth utca nyugati oldali és a Fő utca keleti oldali árka is. Az ehhez szükséges tervek rendelkezésre állnak.

Gázenergia ellátás

A város belterületi részén vezetékes középnyomású földgázellátó rendszer épült ki. A rendszer a jelenlegi igényeket megfelelően ellátja. A fejlesztési területeken a meglévő elosztóvezetékek meghosszabbításával a létesítmények földgáz-ellátása megoldható. A zártkertek gázellátása során figyelni kell az útépitési tervekre, a gázvezeték kiépítés csak az adott útszakasz felújítása előtt engedélyezhető.

Villamos energia hálózat

A város belterületi részén vegyes, földkábeles és szabadvezetékes rendszer épült ki. A rendszer a jelenlegi igényeket megfelelően ellátja. A fejlesztési területeken a meglévő 22kV-os elosztóvezetékek meghosszabbításával, transzformátor állomások besűrítésével a létesítmények villamos energia ellátása biztosítható.

Vezetékes hálózattal kapcsolatban megfogalmazható fejlesztési program: Preferálni szükséges az új építéseknel a földkábeles megoldásokat.

A Dísz tér, Gyógyfürdő tér, valamint Termál út mellett, ill. közvetlen környezetében lévő létesítmények kivételével a villamos energiaellátás mind közép és kisméretű szabadvezeték-ről történik. Új fejlesztési területeken és a meglévő hálózatok felújítása során az elektromos ellátó hálózatot földalatti kábelhálózattá kell átalakítani. Városközpontban az egészségügyi, oktatási, közművelődési intézmények környezetében, a Csermely, Szőlő, Bodahegyi utcákban meglévő 22kV-os szabadvezetékes hálózat földkábelbe helyezése, kompakt transzformátor állomások építése közléptávon feltétlen indokolt.

A Kilátó környékének villamos ellátását szintén vizsgálni szükséges.

Közvilágítás, energiagazdálkodás

A város belterületén a közvilágítás kielégítő. Az 2013. évben 162 db Led-es lámpa elhelyezésével javítottuk a közvilágítási hálózatot.

A megnövekedett energiaköltségek csökkentése érdekében az Önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőségeket mind az önkormányzati intézmények, mind a közvilágítás korszerűsítés vonatkozásában. 2023. évben a Látogatóközpont tetejére napelemek (háztartási kiserőmű) ke-

rültek felhelyezésre, illetve részben a közvilágítási lámpatestek LED-es lámpára történő cseréjére is sor kerül. 2024. évben folytatódott a közvilágítási lámpatestek LED-es lámpára történő cseréje, 179 db lámpa került így lecserélésre. Ezen beruházással 20 db lámpa kivételével az összes nagyobb teljesítményű (70 W és az feletti) közvilágítási lámpatest leszerelésre került. A közvilágítási hálózat további 339 db kompakt lámpatest (36 W-os) cseréje a hosszabb megtérülési idő miatt jelenleg nem megoldott. A közvilágítási szállal nem rendelkező szakaszokon 6 db napelemes lámpa (3 db Kertmozi mellett, 3 db Harangláb utcában) került telepítésre a közvilágítási igények kielégítésére. A közvilágítás fejlesztése érdekében a meglévő hálózat korszerűsítése (lámpák cseréje, Led-es hálózat további bővítése), valamint a közvilágítással nem rendelkező részeken a hálózat kiépítése szükséges, akár alternatív (fotovoltaikus) elemek bevonásával. Szükséges vizsgálni a meglévő rendszer okosítását, további, az energiatakarékossági szempontok alapján történő szabályozását, ahol más nem gazdaságos, napelemes kandeláberek kihelyezését.

Hírközlés

Helyhez kötött telefon-, műsorelosztó- és internet szolgáltatás. A Magyar Telekom hálózat bővítése megoldható a meglévő rézvezetékes hálózat tovább építésével. A szolgáltatás minőségének esetleges további javítása technológiai fejlesztéssel (berendezések telepítése a központban és a nagyelosztóknál) megoldható, **jelentős minőségi változást a település egészére kiterjedő optikai kábeles hálózat kiépítése jelent.** A kábeltelevíziós szolgáltatás bővítése és minőségének javítása a település Nagykanizsa főállomáshoz optikai kábellel történő csatlakozásával megoldható. A rendszer bővíthető a koax kábeles, csillagpontos, erősáramú közös oszlopsoros hálózat tovább építésével.

Mobil rádiótelefon hálózatok

A szolgáltatás minősége megfelelő lefedettség esetén technológiai fejlesztéssel megoldható (lásd. 5G). Amennyiben a lefedettség növelése szükséges, az csak újabb antennák telepítésével valósítható meg, melyek elhelyezhetőségére vonatkozóan a szabályozási tervben a Balatoni törvény térségi övezetire vonatkozó előírásaival szinkronban szabályozást kell alkotni.

Intézményhálózat

Zalakaros Város intézményhálózatának kiépültsége megfelelő. A város rendelkezik: Közös Önkormányzati Hivatallal, Tourinform Irodával, rendőrőrssel, tűzoltóőrssel, általános iskolával, zeneiskolával, óvodával, bölcsődével, háziorvosi szolgálattal, fogorvosi szolgálattal, gyógyszerházzal, kertmozival, mentőállomással, postával, könyvtárral. A közművelődés intézményei a Civil Ház, valamint az Karos Korzó.

4.3. Az épített környezet műszaki és esztétikai növelése

Zalakaros országos és nemzetközi hírű fürdőhely, ezt a fürdőhelyi arculatot tovább kívánja erősíteni a város.

A város sajátos szerkezetéből adódóan számos feladat áll előttünk: a kétközpontú város szerkezeti elemeinek összefűzése úgy, hogy az Ófalu hangulata, intézményrendszere, közterei és az új, fiatal városrész formálódó hangulata minél előbb szerves kapcsolatba kerüljön egymással, kiegyensúlyozott módon.

Fontos feladat a régi templom környezetének fejlesztése, térszervezési feladatok átgondolása, a városban található fogadalmi csomópontok folyamatos felújításának munkálatai, valamint a települési értékek nyilvántartása.

Külön feladat az ún. 400-as parkoló megújítása, a Karos Korzó és a Termáltó és Ökopart további fejlesztése.

Épített és természeti értékeinket helyi rendelet védi.

Az épített környezet alakításának különböző szintű szabályrendszere van:

a) az építést meghatározó rendeleti környezet:

- Zalakaros a Balatoni Kiemelt Üdülő körzetéhez tartozik, amit a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. sz. törvény előírásrendszere ellenőriz, irányít.

- Az Országos Településrendezési és Építési Követelmények (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet) az építési jogszabályi környezetet adják.

- A helyi sajátosságokhoz igazodó építési rendet az Önkormányzat által megalkotott rendelet: a Helyi Építési Szabályzat – HÉSZ - (19/2015. (IX. 11.) sz. önkorm. rendelet) határozza meg. A HÉSZ felülvizsgálata éppen most van napirenden, melyet még ez év második felében jóvá hagy a testület.

b) a településképet meghatározó helyi eszközök, lehetőségek:

Zalakaros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2019. (III. 14.) sz. önkormányzati rendelete a településképi védelmről szól.

- minden építési engedélyezési eljárást kötelezően megelőz egy *településképi véleményezési eljárás*, melyet a polgármester ad ki a főépítész (vagy tervtanács) véleménye alapján.

- a városban működik egy ad hoc tervtanács, mely elé az érdekesebb, jelentősebb tervezési feladatok kerülnek. Ez a helyi rendelet azonban lehetőséget ad az építészet megjelenés helyi ellenőrzésére is.

- lehetőség van a nem engedélyköteles építési tevékenységek ellenőrzésére is: településképi bejelentési eljárás keretében a *nem építési engedélyhez kötött építési tevékenységek* is csak előzetes véleményezési eljárás követően történhetnek.

- a főépítész ezen túlmenően minden építési tevékenységgel, településrendezéssel kapcsolatos munkák, feladatok, programok koordinálásában is részt vesz.

Az a) pontban leírt jogszabályi környezet inkább a műszaki, szabályozási feltételek kereteit adják, a b) pontban leírtak elsősorban az esztétikai szempontokat tarják szem előtt.

A megvalósításra váró fejlesztéseket jelen gazdasági program stratégiai célkitűzések című fejezete részletesen taglalja.

4.4. Kommunális feladatok

Zalakaros Város Önkormányzata a hulladékgazdálkodási hatáskörét átruházta a ZALAISPA ZRt-re. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység kizárólagos, folyamatos és teljes körű ellátása céljából pedig az Önkormányzat a Viridis-Pannonia Hulladékgazdálkodási NKft.-vel kötött közszolgáltatási szerződést 2017. november 1-től.

E szerződés keretében ő jogosult, illetve köteles ellátni:

- a vegyesen gyűjtött települési szilárd háztartási, továbbá lom hulladékok kezelése (begyűjtés, szállítás, komposztálás, ártalmatlanítás).
- A biológiailag lebomló zöld hulladékok kezelése (begyűjtés, szállítás, komposztálás, ártalmatlanítás);
- hulladékkezelési (ártalmatlanítás és hasznosítási) tevékenység ellátása, elkülönítetten gyűjtött háztartási csomagolási hulladékok, papír, műanyag, fém, üveg köztéri hulladékgyűjtő edényzetekből, és házhoz menő zsákos gyűjtéssel történő begyűjtése, előkezelése, hasznosítása;
- lakossági igény esetén - külön szerződés szerinti feltételekkel - a veszélyes hulladékok kezelése (begyűjtés, szállítás hatósági ártalmatlanítás);
- egyéb önkormányzat által meghatározott települési hulladékok, begyűjtése, előkezelése, kezelése, beleértve a közterületen elhagyott hulladékokat is (külön szerződés alapján).

A közszolgáltatási szerződés keretében a vegyesen gyűjtött települési szilárd hulladék kezelése megoldott, az elkülönítetten gyűjtött háztartási csomagolási hulladékok, papír, műanyag, üveg hulladékok kezelése köztéri hulladékgyűjtő edényzetekből, és házhoz menő zsákos PET palack gyűjtéssel történik. A háztartási lom-lom, valamint az autógumi és elektronikai hulladék gyűjtése évi 1 alkalommal kerül meghirdetésre.

A zöld hulladék a volt TSZ major területén kialakított komposztálóban ingyenesen beszállítható.

A MOHU-val mielőbb szükséges a visszaváltási rendszer ügyében a megállapodás, a RePont kiépítése.

Koncepciók a közszolgáltatás fejlesztésére, az átalakuló törvényi háttér figyelembevételével:

A szelektív papír műanyag fém és üveg, továbbá a biológiailag lebomló zöld hulladék depóniától történő eltérítésének határideje a következőképpen alakul, melyet a lakossági közszolgáltatás jelen koncepcióban megfogalmazottak alapján a fejlesztésénél figyelembe kell venni a Hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény:

92. §

(1) 2020. december 31-ig a háztartási, valamint a háztartáshoz hasonló hulladék részét képező papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék újra használatra előkészítésének és újrafeldolgozásának együttes mértékét a képződött mennyiséghez viszonyítva tömegében országos szinten legalább 50%-ra kell növelni.

(2) A települési hulladék részeként lerakásra kerülő biológiailag lebomló szerves anyagmennyiséget

– a települési hulladéklerakóban évente lerakott hulladék mért összetételét és az összetevők tömeg szerinti megoszlását alapul véve – az 1995-ben országos szinten képződött, a települési hulladék részét képező biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiséghez képest 2016. július 1-jéig 35%-ra, azaz 820 000 tonna alá kell csökkenteni.

1. Házhoz menő gyűjtés fejlesztése, és technikai megoldása:

Első lépésként bevezetett házhoz menő zsákos PET palackok gyűjtése kiegészítésre került a kék színű zsákban gyűjtött papír hulladék házhoz menő zsákos gyűjtésével, melynek begyűjtési technikája megegyezik a PET palackéval.

A szelektív hulladékgyűjtés – a gyűjtőszigetek mellett – ilyen módon történő kibővítésével jelentősen megnövelhető a szelektív hulladékgyűjtés hatékonysága, javítható az emberek környezettudatossága, csökkenthető a lerakásra kerülő hulladék mennyisége. A településen a házhoz menő szelektív gyűjtést egyre többen veszik igénybe.

2. Zöld hulladék gyűjtése és technikai megoldása:

A biológiailag lebomló zöld hulladék depóniától eltérítésének jelenleg 2 megoldás kínálkozik. Az első megoldás a házi komposztálás, komposztáló láda biztosításával. A második megoldás a zöld hulladék-lerakóba történő beszállítás, mely elkülönül a hulladékszállítástól.

3. Hulladékudvar kialakítása és üzemeltetése:

A közszolgáltatás fejlesztése érdekében Zalakaros Város Önkormányzata úgy döntött a 211/2013.(X.24.) számú határozatában, hogy elvi jóváhagyását adja ahhoz, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő Zalakaros 051 hrsz-ú telken hulladékudvar épüljön.

A területre vonatkozóan engedélyes tervek készültek, azonban a Viridis-Pannonia Kft. más területen szándékozik a beruházást megvalósítani.

A hulladékudvar megvalósítását a Szolgáltatótól várjuk. A tervek szerint a beruházás eredményeként megvalósuló hulladékudvar üzemeltetéséről a Viridis-Pannonia Kft. minimum 15 évig gondoskodik.

A hulladékudvar egyben újrahasználati központként is funkcionálna. Az újrahasználati központban (hulladékudvar) a lakosok leadják a számukra feleslegessé vált, de még használható ruhaneműket, bútorokat, elektromos berendezéseket és egyéb használati tárgyakat. Az újrahasználató hulladékokat értékesíti, vagy szociális alapon újra elosztja a Viridis-Pannonia Kft.

A hulladékudvar megépítésével a lakossági zöldhulladék és a kis mennyiségű építési törmelék (0,5 m³ – 1 m³) fogadása és kezelése is megoldódna.

A hulladékudvar kivitelezéséig Zalakaros Város Önkormányzata az ipartelep (061/4 hrsz.) területén a 100-as istálló K-i részén lévő üres füves területet jelölte ki, ahol lehetőség nyílik a zöldhulladék gyűjtésére a lakosságtól, szervezeten, ellenőrzötten, nyitvatartással, mellyel elejét lehet venni az illetéktelen hulladék lerakásnak.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő, közhasználatú zöldterületek, valamint a rajtuk lévő növényzet, berendezések és felszerelési tárgyak fenntartásáról, védelméről, valamint rendeltetés-szerű használatáról a Karos-Park Városgazdálkodási Kft. gondoskodik.

Feladatunk a lakosság ösztönzése mind a házhoz menő szelektív gyűjtésre, mind a későbbiekben megépülő hulladékudvar igénybevételére.

Zalakaros Városban 2017. július 1-től került bevezetésre a lakossági díjfizetés, ettől kezdve az ingatlantulajdonosok fizetik a hulladékszállítás díját.

4.5. Környezetvédelem

Zalakaros a Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozik, és ez önmagában is garanciákat jelent arra, hogy a természeti és épített környezet állapota mindenkor megkülönböztetett figyelmet

kapott és kap. A gyógyüdülőhely státusz pedig egyenesen gazdasági-fejlődési érdekké is teszi ezt.

Országos védelem alá esik a város területén a Kanikai erdő, építészeti műemlék viszont nincs. Az önkormányzat helyi rendeletet alkotott a városban fellelhető jellegzetes építészeti alkotások védelmére (templom, jellegzetes elhelyezkedésű vagy küllemű lakóházak stb.), valamint a helyi természeti értékek védelmére is. A települési környezet megkülönböztetett gondozását mintegy szimbolizálhatja a ' Magyarország legvirágosabb városa', illetőleg az ' Európa virágos városa' címek elnyerése.

A természeti és épített környezet megóvásának alapját a kiváló infrastruktúra jelentheti: a víz-, szennyvíz- és gázellátás a belterületen gyakorlatilag teljes, a város egészségét illetően pedig úgy 95%-os. Néhány száz méteres kisebb szakaszoktól eltekintve teljes az úthálózat kiépítettsége is (szinte kizárólag aszfaltozott módon), teljes bekötést adva a város minden pontján. A rendszer utolsó láncszeme volt a biológiai szennyvíztisztító telep üzembe helyezése.

A város összképe harmonikus, kisvárosias jellegű, a zöldfelületek aránya megfelelőnek mondható.

A legnagyobb környezeti terhelést zajban, porban és emisszióban a várost végig keresztülszelő közút forgalma adja. Környezeti tekintetben indokolt lenne a várost elkerülő nyomvonalra való átvezetése, melyre a közeljövőben az anyagi források hiánya miatt nem látunk reális esélyt.

Azért, hogy a település élhető és komfortos legyen, ahol nemcsak vendégek, hanem polgárok is jól érzik magukat, fontos, hogy mind a település lakossága, mind az önkormányzat tegyen a környezetvédelemért.

Zalakaros Város Önkormányzata évente értékeli a lakóhely környezeti állapotát, melyről a lakosságot is tájékoztatja. A levegőtisztaság védelme, a parlagfű okozta pollenterhelés csökkentése érdekében minden évben gyűjtési akció kerül meghirdetésre, illetve rendeletben került szabályozásra a tűzgyújtás is. A légszennyezés, a környezeti terhelés csökkentéséhez nagyban hozzájárulhatunk az elektromos mobilitás (pl.: elektromos gépjárművek) elterjesztésével. Ezt segítő elektromos töltőállomások létesültek (Tourinform előtti parkoló, Fürdő Hotel)

A környezet hatékonyabb védelme érdekében **környezetvédelmi program felülvizsgálata** szükséges, mely nemcsak értékeli a meglévő helyzetet, hanem feladatokat is megfogalmaz a hatékonyabb védelem érdekében.

Megoldást kell találni a városképet rontó, elhanyagolt épületek, építmények rendezésére, így a település bevezető szakaszán található „**gödör**” **felszámolására**, valamint az iskola mellett található épület (**kastély**) **rendezésére**, illetve a **Termál Hotel környezetére**.

Tájsebbel bányászati terület hiányában nem találkozunk, azonban a dombos területeken vízmosságok miatt kialakuló eróziós károk kialakulását a vízelvezetés megoldásával meg kell akadályozni. Ezzel a problémával a korábban már említett Berkenye közben és a Panoráma u. 44.-nél találkozhatunk.

4.6. Egészségügy

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13.§ 4. pontja alapján helyi önkormányzati feladat az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások biztosítása.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény

152. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az Önkormányzat feladata mindemellett az egészséges életfeltételek biztosítása és az egészséget befolyásoló tényezők kedvező alakítása, hiszen a jó egészség elsősorban ebben rejlik, az egészségügyi ellátás minősége pedig elengedhetetlen a lakosság egészségi állapotának pozitív irányba mozdításában. Az egészségügy fő feladata a gyógyítás, de nem elhanyagolható, sőt **egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a megelőzésben és rehabilitációban, valamint az egészségfejlesztésben elvégzendő feladatok irányába.** Ezen területek megerősítése a lakosság egészségügyi állapotának színvonalára nagy befolyással bír.

A Zalakarosi vegyes háziorvosi körzetben a háziorvosi ellátás 2022. április 1. napjától a Hand-Med 2020 Kft-vel (8648 Balatonkeresztúr, Berényi u. 34, képviseli: Dr. Angi Mónika) határozatlan időre kötött feladatellátási szerződés keretében biztosított. A feladatellátás a felnőtt és gyermek, továbbá az iskola-egészségügyi, valamint a bölcsődei orvosi ellátást is magában foglalja. Az Önkormányzat biztosítja az épületet, valamint a háziorvosi tevékenység ellátása érdekében szükséges tárgyi minimumfeltételeket (orvosi eszközöket, berendezéseket, stb.) melyet a feladatellátást végző részére térítésmentes használatába átad. A feladatellátás során felmerülő költségeket az önkormányzat és a feladatellátást végző vállalkozó a szerződés alapján megosztja. A működési feltételek folyamatos fejlesztésével a jobb egészségügyi ellátásra törekszik a város.

Zalakaros Város Önkormányzata a fogorvosi ellátás biztosításáról 2019. november 1. naptól Dr. Puskár Kitti fogszakorvossal megkötött feladat ellátási szerződés alapján gondoskodik. A doktornő gyermeknevelés címen történő távolléte okán a fogorvosi körzet tartós helyettesítésben van. 2024. novemberéig Dr. Siroki Péter látta el a körzetet, aki nyugdíjba vonulása miatt beadta felmondását, 2024. novemberétől Dr. Czvetkó Vanda látja el a helyettesítési feladatot.

A fogorvosi szolgálat működtetésének finanszírozására a fogorvos köti meg az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral közvetlenül a szerződést. A fogorvosi ellátás biztosításával kapcsolatban az önkormányzat kötelezettsége az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendelet alapján térítésmentesen biztosítani a rendeletben meghatározott minimumfeltételeket (eszközlista), ill. az épület akadálymentes megközelítésének biztosítását.

A fogászati ügyeleti ellátás keretében Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján 2013. évtől Nagykanizsa, Szent Imre u. 1. szám alatti rendelőben látják el az ügyelet körében elvégezhető beavatkozásokat. A megállapodás alapján az önkormányzat a fogászati ügyeleti ellátáshoz éves hozzájárulást fizet.

2022-ben az egészségügyi alapellátás jogszabályi környezete átfogóan módosult. A Zalakarosi székhelyű háziorvosi ügyelet 2023. november 1-jétől megszűnt. November elsejétől már Zala

vármegyében is az új egységes alapellátási ügyelet működik. Ez azt jelenti, hogy a betegeknek ügyeleti időben az 1830-as számot kell hívniuk, ha orvosi ellátásra van szükségük. A háziorvosi ügyelet délután négytől este tíz óráig a járásközpontban biztosított, este tíztől reggel nyolcig pedig az eddigi ügyeleti szolgáltatók helyett az Országos Mentőszolgálat látja el a feladatot.

2023. júliustól az önkormányzatok helyett az állam gondoskodik a *védőnői ellátásról*, a védőnők munkáltatói jogait az irányító megyei intézmény gyakorolja, a települési önkormányzatoknak pedig ingyen kellett használatba adnia az államnak a védőnői ellátásra szolgáló ingó és ingatlan vagyont.

4.7. Szociális ellátás, lakáshelyzet

Zalakaros Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól és a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 3/2015. (II.26.) számú rendelete alapján pénzbeli és természetbeni ellátásokat, személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosít a város polgárai számára. Települési támogatás keretében iskoláztatási támogatást, beteggondozási támogatást, gyógyszerköltség támogatást, „hazavárunk” támogatást, babakelengye-támogatást és lakásfenntartási támogatást biztosít, és a téli időszakban tüzifa támogatás igénylésére van lehetőség.

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatásként temetési támogatást, eseti rendkívüli települési támogatást és kamatmentes kölcsönt biztosít. Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Az étkeztetést az önkormányzat a konyháján keresztül biztosítja elviteli lehetőséggel, indokolt esetben házhoz szállítással.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások közül a házi segítségnyújtás vállalt és kötelező feladatait Szociális Alapellátó Szolgálat látja el, a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat az önkormányzat által kerül fenntartásra.

Zalakaros Város Önkormányzata 2010. január 25. napjától működtet Bölcsődét, ahol 26 gyermek elhelyezésére van lehetőség. Jelenleg a Zalakarosi Óvoda és Bölcsőde intézmény keretén belül. A bölcsőde ellátási területe Zalakaros Város közigazgatási területe, valamint feladat-ellátási megállapodás alapján szabad kapacitás esetén Zalamerenye, Balatonmagyaród, Garabonc, Nagyrada, Galambok és Zalakomár települések közigazgatási területe.

A településen jelenleg szociális bérlakás nem áll rendelkezésre, létesítésre az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében, az igények felmérését követően kerülhet sor.

Szorgalmazni kell piaci alapon idősotthon létesítését is az előregedő lakosságra tekintettel.

A szociális intézkedések eredményes végrehajtásaképpen javul a szociális ellátás háttér intézményeinek feltételrendszere, azok kapacitása, növelhető az ellátásban részesíthetők száma és a szolgáltatásuk színvonalának minősége.

4.8. Közoktatás, nevelés

Zalakaros Város területén a különböző gyermek korosztályok ellátására egy-egy gyermekintézmény működik.

A gondozási és nevelési feladatokat a Zalakarosi Óvoda és Bölcsőde intézményegysége látja el:

-0-3 éves korosztály: Bölcsőde, férőhely száma: 26 fő (két csoport)

-3-6 éves korosztály: Óvoda, férőhelyek száma: 75 fő (három csoport)

Főzőkonyhánk a bölcsődés, óvodás, iskolás gyermekek, szociális és vendégétkezők ellátását biztosítja, napi átlagban 470-500 fő részére.

Mindkét intézményegység elfogadható állapotban van, de az egyre gyakrabban előforduló hibák folyamatos karbantartást, javítást igényelnek. Az óvoda még üres tetőtéri részének beépítése újabb funkciók ellátására is lehetőséget biztosít.

A konyha működési feltételeinek javítása elsősorban önkormányzati forrásból történhet -a működtető intézmény költségvetésében biztosítva. Kisebbségi pályázatok kiírása várható.

Az oktatási feladatokat a Zalakarosi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézmény két intézményegysége végzi:

6-14 éves korosztály: Móra Ferenc Általános Iskola

6-18 éves korosztály: Alapfokú Művészeti Iskola (zeneiskola)

Az iskola 2013. január 1-én átkerült a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) fenntartásába és működtetésébe. 2017. január 1-étől a Nagykanizsai Tankerületi Központ a fenntartó. A vagyonkezelési szerződés alapján az intézmény feladatellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon felett a vagyonkezelés a fenntartó jogköre, az intézmény joga, ingyenes használati jog.

Az intézmény közös igazgatású, szakmailag önálló intézményegységekből áll. Gazdálkodását a fenntartó végzi.

Az iskola tanulói létszáma 200 fő körül ingadozik, évfolyamonként egy-egy osztály indul. Az iskola beiskolázási körzete: Zalakaros, Zalamerenye, Balatonmagyaród, Garabonc, Nagyrada települések területe. A zeneiskola tanulói létszáma 60 fő körül mozog, akik öt tanszakon tanulnak.

Az intézmény jelentős támogatást kap a Zalakarosi Iskoláért Alapítványtól, valamint a szülői munkaközösségtől. Szoros kapcsolatban van több területen a Zalakarosi Óvoda, Bölcsőde, és a Zalakarosi Községi Ház és Könyvtár intézményével: közétkeztetés, könyvtári ellátás, rendezvények, szakmai együttműködés az óvodapedagógusokkal, sportpályák használata. Az iskola térítésmentesen biztosít helyszínt a Női Kar és a Vonós Kamaragyűttes próbáinak, sportcsapatok edzéseinek, mérkőzéseinek, illetve egyéb városi rendezvényeknek is.

Az intézmény aktívan részt vesz a település kulturális életében, előadások, kiállítások és más programok szervezésével.

A város képviselőtestülete támogatja a tanulók zeneiskolai tanulmányait a térítési díj felének kifizetésével. A Karos Parknak köszönhető az intézmény gondozott, esztétikus környezete, valamint segítik a nyári karbantartást és a rendezvények lebonyolítását is.

4.9. Közművelődés

A közművelődés olyan személyiség-, közösség- és társadalomfejlesztő programok sorozata, mely a polgárok aktív közösségi részvételén alapul.

Általános célként a város az alábbiakat határozza meg:

1. A kötelező közművelődési feladatok színvonalas, hatékonyabb ellátására kell törekedni. Ehhez az Önkormányzat biztosítsa a szükséges költségvetési fedezetet. (Közművelődési norma-tíva és a közművelődési éves programban megjelölt célkitűzések támogatása.)
2. A közművelődési tevékenységben aktívan vállaljanak szerepet a civil szervezetek, egyesü-letek, alapítványok. Törekedni kell a gazdálkodó szervezetekkel való együttműködésre, a szpon-zori kör szélesítésére. Fejleszteni kell a közművelődésben részt vevő helyi és kistérségi intéz-mények és egyéb szervezetek közötti koordinációt.
3. A meglévő jó bázison szükséges továbbfejleszteni az amatőr művészeti tevékenységet.
4. A városi hagyományokra építve a turisztikai marketing tervvel összhangban szükséges ala-kítani az idegenforgalmat szolgáló közművelődési rendezvények profilját és meghatározni ezekhez a pénzügyi támogatásokat.

Helyi sajátosságok

- jelentős, szervezett és jól működő a nyugdíjas korosztály kulturális tevékenysége
- a családi és közösségi kulturális alkalmak jelenlétét a közművelődésben tovább lehet erősíteni
- sokrétű, színvonalas amatőr művészeti tevékenység folyik a városban
- a város közművelődési feladatainak ellátásához rendelkezik a szabadtéri rendezvények kulturált lebonyolításához szükséges megfelelő színpaddal, hangtechnikai berendezé-sekkel
- a közösségi helyszínek folyamatos karbantartása szükséges.

Rövid távú közművelődési irányelvek

- a közművelődési programokat segítő tárgyi, technikai eszközök továbbfejlesztése
- a beltéri közművelődési helyszínek (Civilház) bővítése
- technikai eszközök fejlesztése
- a városi szintű kulturális koordináció
- a civil társadalom kulturális önszerveződő tevékenységének erősítése
- a város kulturális értékeinek, hagyományainak feltárása, megismerése, ápolása
- meglévő nagyrendezvények megújítása, új hagyományt teremtő programok, művészeti csoportok elindítása
- átlátható és hosszú távra is tervezhető finanszírozási rendszer kialakítása
- az ünnepek sajátos arculatának megtartása
- PR tevékenység megújulása
- helytörténeti gyűjtemény működés feltételeinek további biztosítása, gyűjteményi raktá-rozására és kiállítására helyiség létrehozása, a gyűjtemény további gyarapítása, telepü-lés történeti kiállítás szervezése a település történetének szemléltetésére
- testvérvárosi kulturális kapcsolatok további gyarapítása
- közművelődési konferenciák létrehozása

Közép és hosszú távú közművelődési irányelvek

- a közművelődésben kialakult hagyományok, értékek megtartása, továbbvitele

- a meglévő kulturális értékeink megtartása, a művészeti alkotó tevékenységek szakmai színvonalának folyamatos tovább fejlesztése
- testvérvárosi kulturális kapcsolatok fejlesztése
- regionális közművelődési feladatok fejlesztése
- országos közművelődési folyamatokba való bekapcsolódás
- városban működő civil szervezetek közművelődési tevékenységi rendszerének koordinálása
- a település kulturális életének folyamatos fejlesztése
- képzés, felnőttoktatás szerepének erősítése
- ismeretterjesztő előadások számának növelése

Intézmények, színterek

A Közösségi Ház 2014 év elején életveszélyes állapota miatt lebontásra került. A művészeti csoportok működése és a rendezvények nagy részének lebonyolítása két éven keresztül a Móra Ferenc Általános Iskolában történt, továbbá a strandfürdő tetőterében, illetve az új közösségi helyszíneként megjelenő Hegyalja u. 40. szám alatti Civil Házban. Pályázati forrásból a Civil Ház egy nagyteremmel kiegészült, így 2019-től minden művészeti csoport a Civil Házban tartja próbáit.

A Kertmozi és szabadtéri színpad A mozi szünetében (június 15-augusztus 31-ig) üzemel, előző évekhez képest növekedett a nézőszám. A vetítés digitális vetítógéppel (BARCO) történik, a mozi látogatottsága gazdasági szempontból is jónak mondható, Az intézmény szabadtéri színpadként is működik, mely helyet ad a folklór-, színházi esteknek hivatalos ünnepségnek is.

A Karos Korzó (rendezvénytér) a bel- és szabadtéri programok, rendezvények helyszíne.

Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola: Az intézmény adottságai miatt számos rendezvénynek ad helyet, így nemzeti és társadalmi ünnepeknek, előadásoknak, fórumoknak, bálóknak, kulturális seregszemléknek. Az iskola a színhely biztosításán kívül tevékeny szervezője is a rendezvényeknek. A pedagógusok tagjai a város társadalmi és civil szervezeteinek. A könyvtár ugyancsak itt működik, és részben az iskolai, részben pedig a városi könyvtár szerepét tölti be. Az Alapfokú Művészeti Iskola tagintézménye fontos szerepet tölt be a művészeti utánpótlásban is.

A Közösségi Ház keretein belül működnek a művészeti csoportok. A gyerekek nevelésben-képzésben, az utánpótlásban nagy szerep jut a Zöld Ág táncegyüttesnek és a Rügyecske táncegyüttesnek.

Itt meg kell említeni a legkisebbeket, a Búzavirág és a Gyöngyvirág népi hagyományőrző csoportot.

Szakmailag indokolt a néptánc oktatás iskolai keretekbe foglalása egyrészt a jelentős anyagi támogatottság miatt, másrészt a gyerekek terheltsége csökken a délutáni próbák lehetőségének megteremtésével. Ugyanakkor ez a forma garantálja a folyamatos utánpótlást.

A néptáncegyüttesek mellett az egyik jelentős szerepet betöltő a Dalárda-Vegyeskár, melynek nagy közösségformáló szerepe is van. Egy korosztályos csoport működik, az Ezüst Klub az intézmény keretein belül.

A Karos Fúvóegyüttes mely B kategóriás minősítést kapott.

Színvonalas tevékenységet folytat a Zalakarosi Női Énekkar és a Vonós Kamara Együttes. Ifj. fiatal csoportunk a Bottal-fogó Táncegyüttes, amely túlnyomó többségben felnőttekből áll.

Hosszabb távon mindenképpen törekedni kell a jelenlegi csoportok utánpótlással biztosított működtetésére.

E csoportok számát megőrizni, sőt növelni szükséges, közösségformáló erejük, kultúrateremtő, szórakoztató funkciójuk miatt.

Zalakarosi Kulturális Egyesület

2013-ban jött létre és célja, a település kulturális életének szervezése, gazdagítása, a hagyományápolás, a művészeti csoportok tevékenységének koordinálása.

Az Egyesület támogatja a művészeteket szerető emberek közösségbe szervezését, művészeti és kulturális értékek védelmét, a település kulturális életét szervező szolgáltatásokat nyújt.

Zalakarosi Turisztikai Nonprofit Kft.

A turisztikai szervezet Zalakaros turizmusához kapcsolódó feladatokat lát el.

Karos Korzó Rendezvény Központ

A Korzó épületében az időjárástól függetlenül megrendezésre kerülő kiállítások, koncertek, tematikus termékbemutatók és egyéb rendezvények több generáció számára biztosítják az igé-nyes kikapcsolódást, ugyanakkor a térségben működő egyéb attrakcióknak (Kis-Balaton attrakciói, Zobori Élmenypark, Festetics Kastély, Balaton Múzeum stb.) és a kvv szektornak is lehetőséget kínálnak szolgáltatásaik bemutatásához, értékesítéséhez.

A város önkormányzata fontosnak tartja, hogy a kulturális élet eddig elért eredményei megmaradjanak, további előre lépések történjenek.

Átfogó cél, hogy a város ne csak kedvező turisztikai célterületként szerepeljen a köztudatban, hanem kedvező életteret kínáló településként is gondoljanak rá. Ennek alárendelve az önkormányzat kulturális területen feladatának tartja település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárását, megismertetését, a helyi művelődési szokások gondozását, gazdagítását, az utánpótlás nemzedék művészeti érdeklődésének gondozását.

4.10. Sport

Sportszervezetek:

Zalakaros Sportjáért Közhasznú Közalapítvány

Az okiratban megfogalmazott célokon túl az Alapítvány labdarúgó és kosárlabda szakosztály működését is biztosítja, TAO támogatással. Labdarúgó szakosztály esetében az elsődleges cél az utánpótlás nevelés. U7, U9, U11, U13, 4 korosztályban, 5 csapat, mintegy 55-60 gyermek képzését végzik 4 edző irányításával – elsősorban a Bozsik program rendezvényein szerepelnek, de más kupákon is részt vesznek.

A kosárlabda szakosztály utánpótlás neveléssel foglalkozik 6 – 13 éves korosztályban két csapat működik, mintegy 25-30 gyermek képzésével folyik a szakmai munka, az U 11-es vegyes (Karosi Fókák) csapat országos bajnokságban is indul. A tehetséges sportolókat Nagykanizsán a Kanizsa Kosárlabda Klub keretében foglalkoztatják tovább. Edzéseiket, versenyeket a tornateremben és a Sportudvarban végzik.

Zalakaros és Térsége Sportegyesület

Az Egyesület alábbi szakosztályokkal működik:

- asztalitenisz – 1 csapata Megyei I. osztályban versenyez 16 fővel, az utánpótlás képzést 2015-ben kezdték el újra 8 gyermekkel, a tornateremben edzenek és versenyeznek
- sakk – Megyei I. osztályban versenyeznek, mintegy 14 fős a keretük, a Zalakarosi Fürdőn edzenek és versenyeznek.

Karos Sprint Úszó Klub

Az egyesület elsősorban kezdő és haladók úszásoktatásával foglalkozik, edzésre a Zalakarosi fürdőben található gyermekélmény medencét használják.

Sensei Német Budo Akadémiai SE

Tanfolyamokat és versenyeket, bemutatókat szerveznek Zalakaroson. Az edzéseiket a Móra Ferenc Általános iskolában tartják, a versenyeket a tornateremben végzik.

Teker Egyesület

A Zalakaros, Nagykanizsa és Hévíz környékének térségi kerékpáros turizmusában aktív, a Tour de Karos verseny egyik főszervezője.

Zalakarosi Futrinkák

Zalakarosi futóklub, mely színvonalas versenyek szervezésével és figyelemfelhívó, jótékonyági akciókkal értékes tagja a közösségnek.

Tárgyi - létesítményi helyzet

Sportcentrum (Termál u. 1.):

A futballpálya megszűnését követően vizsgálni szükséges az sport funkciók legalkalmasabb új helyszínét, Zalakaros-Behiák puszta, vagy más lehetőségek figyelembevételével.

Zalakaros Város Önkormányzata képviselő-testülete egy korábban elfogadott koncepció alapján az un. Behiái háromszögben tervezett sportpálya komplexumot létrehozni a rendelkezésre álló tervek alapján. A szabadtéri sportpályák, amely legalább egy futballpályát, körülötte atlétikai pályát, 3 db. teniszpályát, fedett kézilabda/teniszpályát jelent kapcsolódó öltözőkkel, ezáltal egy komplex sportolási lehetőséget kínáló területté válna mind a város lakossága, mind az ide érkező vendégek számára. A sportpályák edzőtáborok fogadására, valamint különböző sportesemények megrendezésére is alkalmasak.

2017. évben elfogadta a képviselőtestület a Sportkoncepciót, amely meghatározza az önkormányzat rövid és hosszú távú sporttal kapcsolatos feladatait 2017 és 2020. között.

A koncepció tartalmazza egy többfunkciós sportcsarnok megépítését is.

Nem csupán az önkormányzat által nyújtott önerők és hozzájárulások befolyásolják a sport rendezvények és létesítmények helyzetét, hanem a társasági adó programból befolyt összegeket is fejlesztésre kell fordítani.

Sportudvar (Zalakaros, Liget u. 28. 773/2. hrsz.):

Az Önkormányzat tulajdonában, a Zalakarosi Közösségi Ház és Könyvtár üzemeltetésében és a Karos Park karbantartásában lévő terület műanyag és műfüves pályái újszerűek, megfelelő állapotban vannak.

Tornaterem:

A pálya parkettája újra felújításra szorul, a tetőszerkezetét 2019-ben felújították. Szükségszerű lenne a terem nyugati oldalán lévő sportszertár bővítése, a világítás ledesítése, a beázás következtében pergő vakolat korrekciója.

Kerékpáros Centrum (Gyógyfürdő tér 10.):

Az épület újszerű állapotban van. Szolgáltatási alapjait jelentik az egyre népszerűbbé váló turizmusnak.

Parkerdő:

A ZALAERDŐ kezelésében lévő közjóléti erdő részekben a Karos Park karbantartásában lévő sétányok, turista útvonalak (Kéktúra útvonal) tisztítása rendszeres. Az Erdész forrás környezete és a szánkópálya és a pihenő zöldfelülete felújításra szorul. A Csiga-túra tanösvényre kiemelt figyelmet kell fordítani. Az új kilátó 23 méter magas tölgyfából készült építmény.

Kerékpárutak:

A Zalakaros – Galambok közötti útszakasz felújításra került, megépült az Üdülő sor és az Ökopart közötti kerékpárút, illetve elkészült az Ökopart és Újfalú közötti kerékpárút.

Zalakaros – Garabonc közötti útszakasz felújítása megtörtént 2018-ban.

A 3 kerékpáros pihenő karbantartása folyamatos feladat.

Megemlítendő még a fürdőn lévő homokos strandpálya, mely országos és regionális szintű sporteseményeknek szolgál helyszínéül.

4.11. Nemzetközi kapcsolatok

1. Jelenlegi nemzetközi kapcsolataink

Zalakaros város több településsel ápol különböző szintű kapcsolatot. Testvérvárosi kapcsolatokat ápol Zalakaros 1991-től a németországi Puchheimmel, 1995-től az osztrák Asperhofennel, a lengyel Olesnával pedig 2008 óta. Kiváló kulturális együttműködés működik a horvátországi Nedeliscével, amellyel 2013 márciusában kötött szándéknyilatkozatot kulturális együttműködésről, a zalakarosi Közösségi Ház és a nedeliscei KUU Seljacka sloga.

Testvérvárosi kapcsolatok **Puchheimmel** a legkiterjedtebbek, legrégebbiek, itt élő civil kapcsolat is kialakult, évente látogatják egymást civilek, rendszeres a hivatali és a kulturális kapcsolat.

Ebben nagy szerepet játszott és játszik a puchheimi német – Magyar Egylet, mely szorgos közreműködése révén minden évben legalább egyszer sikerül találkozni a testvérvárosok lakóinak egymással, egyik évben Magyarországon, a másik évben Németországban. A testvérvárosi kapcsolatok jegyében 2026-ban kerül megrendezésre a 35 éves jubileumi ünnepség a két település között.

Asperhofennel 2025-ben 30 éves az Asperhofen – Zalakaros testvérvárosi kapcsolat.

Olesno a legfiatalabb és egyben az egyik legaktívabb testvérváros, az együttműködésre jellemző, hogy a hivatalos kapcsolatokon túl jól működnek a civil szervezetek közös munkálkodásai is. Az elmúlt években nálunk fellépett a közel 50 fős fúvós-együttesük, a karosi női kórus pedig Olesnoban tett látogatást. Minden évben kölcsönös önkormányzati látogatást történik a két település között. **2028-ban ünnepeljük a testvérvárosi kapcsolatunk 20 éves jubileumát.**

A horvát Nedeliscével elsősorban kulturális együttműködés realizálódott, amelyet 2013-ban írtak alá, de azelőtti években is volt a kulturális kapcsolat a két település között. A szándéknyilatkozat célja: az együttműködés kialakítása és megerősítése a kultúra és a művelődés területén.

Az együttműködés a következő formákban valósul meg: információk cseréje; művészek, művészeti csoportok, kulturális- és civil egyesületek cserélátogatásai; fellépések, koncertek fesztiválok, előadások és találkozók közös szervezése.

A Nemzetközi kapcsolatok fejlesztési lehetőségei:

A fenti településekkel kapcsolatunk elsősorban a civil, kulturális és sport együttműködésekben nyilvánul meg. A külföldi városokkal történő turisztikai együttműködés fontos alapját képezhetné városunkban a vendégek számának növelésében. A fenti protokolláris kötelezettséggel bíró klasszikus testvérvárosi kapcsolatokon túl, úgynevezett turisztikai (partnertelepülési) kapcsolatok kiépítését is létre kellene hozni a környező országok egy-egy településével. A kapcsolat lényege a turisztikai együttműködés kell, hogy legyen.

A meglévő kapcsolatok bővítése a gazdasági területen is indokolt, illetve turisztikai szempontból is előnyös.

Felvettük a kapcsolatot **Velké Losiny** településsel Csehországban, a velük való együttműködés akár újabb pályázati forrásokat is jelenthet (Visegrádi Alap).

Az új kapcsolatok létesítésekor tekintettel kell lenni azonban az utazási költségekre, a nagy távolságnál az esetlegesen felmerülő szállásköltségekre.

4.12. Közbiztonság, katasztrófavédelem

Zalakaros Város Önkormányzata Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Konceptióval rendelkezik, melynek célja az önkormányzat (kistérség) közbiztonsági és bűnmegelőzési helyzetének bemutatása, a megvalósítandó rövid, - közép- és hosszú távú célok, illetve prioritások kijelölése, a végrehajtás módjának meghatározása, a fejlesztés folyamatos biztosításával az életminőséget javító közbiztonság megteremtése.

A közbiztonság a társadalmi együttélés rendjének – adott időszakban és helyen – jogilag szabályozott olyan tényleges helyzete, amelyben az emberek élete, személye, javai és jogai biztosítottak az illetéktelen támadástól.

A közbiztonság infrastrukturális tényező is, a gazdaság működésének olyan feltétele, amely befolyásolja a beruházási szándékot, az idegenforgalmat, az állampolgárok mindennapjait, hangulatát, a letelepedési kedvet.

A település közbiztonsági állapota a helyi problémák összességéből tevődik össze, ezért kezelése és a bűncselekmények megelőzése is csak helyi összefogással lehetséges. A bűnözés mérséklése a lakosság és a rendőrség közös feladata.

A város lakosságának, illetve az üdülővendégek biztonsága, a város vonzerejének megőrzése érdekében szükséges a közbiztonság minél jobb állapotának elérése.

A vagyoni elleni bűncselekmények sértetti körének tekintetében a magántulajdon elleni támadások a jellemzők, és ezt a tényt jövőbeni feladat meghatározásánál szem előtt kell tartani.

Nagy figyelmet kell fordítani a megelőző munkára, mely állami, önkormányzati és társadalmi feladat.

Az önkormányzatnak a rendőrséggel együttműködve aktív és vezető szerepet kell játszania a helyi közösség biztonságát szolgáló tervek elkészítésében. Kezdeményező szerepe van a helyi jelzőrendszerek, együttműködési formák szervezésében, a helyi bűnmegelőzési programok koordinálásában, végrehajtásában, folyamatos értékelésében.

A közbiztonság és a bűnmegelőzés legfontosabb szerve az 1993 szeptemberében felállított őr, mely állományának fő feladata 12 településre kiterjedően a közrend, közbiztonság helyzetének kezelése, működő és reagáló képességének megőrzése.

A Rendőrség működését segíti Zalakaros Város Önkormányzata által alapított Zalakaros Közbiztonságáért Közalapítvány.

A Közalapítvány Alapító okiratban meghatározott célok: a közrend és közbiztonság védelme, ennek érdekében a Polgárőr Egyesülettel és a helyi Rendőrséggel szoros együttműködve a város biztonságtechnikai feltételrendszerének fejlesztése, a helyi bűnmegelőzés lehetőségeinek tanulmányozása, javítása. A térség közbiztonságának javítását szolgáló rendezvények tartása.

A megelőzésben fontos szerepet tölt be a Zalakarosi Polgárőr Egyesület, mely a Rendőrséggel együttműködve látja el szolgálatát. Meg kell még említeni a „Kortárs segítő” tábor, valamint a fürdő területén főszezonban működő „Bűnmegelőzési Iroda” ez irányú hasznos tevékenységét is. A magántulajdon védelmét segítheti a lakossági riasztórendszerek figyelése, melyre településünkön a Karos Cobra Kft. biztosít lehetőséget.

Katasztrófavédelem szempontjából Zalakaros a kevésbé veszélyeztetett települések közé került besorolásra. A Tűzország épületében a Nagykanizsai Katasztrófavédelmi Kirendeltség 4 főből álló raja biztosít állandó készenléte bárminemű veszély (tűz-, baleset-, árvíz) esetére. A raj munkáját segíti a Zalakarosi Önkéntes Tűzoltóegyesület is.

A települési polgárvédelmi szervezetbe 25 fő került beosztásra. A jogszabályi előírásoknak megfelelően Zalakaros település veszély-elhárítási terve is elkészült. A Katasztrófavédelemmel a kapcsolattartás elsősorban a közbiztonsági referenszen keresztül valósul meg, a járási helyi védelmi bizottság munkájában a polgármester vesz részt.

Mind a közbiztonság, mind a katasztrófavédelem szempontjából fontos, hogy az eszközállomány, felszerelés megfelelő legyen, ehhez a hivatalos szervek és a civil szervezetek támogatása szükséges. Fontos a köztéri kamerarendszer folyamatos bővítése, fejlesztése, mely nemcsak a megelőzésben, hanem a bűncselekmények felderítésében is segítséget nyújthat.

Hosszú távú tervek között szerepel a Rendőrség új, korszerűbb épületbe történő elhelyezése, illetve, hogy a megkülönböztető jelzést használó szervek (Tűzoltóság, Mentő, Rendőrség) egymás mellett kapjanak helyet.

5. Stratégiai célkitűzések

Jövőkép: Zalakaros olyan nemzetközi jelentőségű, fenntartható gyógyüdülőhellyé fejlődik, amely egész évben kedvező feltételeket biztosít a vendégek számára, vonzó lakóhelyet jelent az itt élőknek, hosszú távú perspektívát biztosító környezetet nyújt a vállalkozásoknak, valamint meghatározó térszervező erővel és központi funkcióval rendelkezik a Kis-Balaton térségében.

Zalakaros kétközpontú város, melynek szerepkörei jól elkülönülnek, s a kétközpontúság funkciómegosztást is eredményez. A régi településrészen elsősorban a lakosság ellátásához kapcsolódó hagyományos városi funkciók és az intézmények feladatellátásának feltételeit kell magas színvonalon és fenntarthatóan biztosítani, az új városközpontban pedig a fürdőváros turizmushoz kapcsolódó infrastruktúráját, szolgáltatásait, illetve az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően a város kulturális és rekreációs központjának lehetőségeit fejleszteni. Fontos, hogy a volt major, a város iparterületének fejlesztése is napirenden legyen oly módon, hogy a lakó- és turisztikai funkciókat ne zavarja.

A város gazdasága szinte teljes mértékben az idegenforgalomra épül, a városban meglévő más jellegű gazdasági egységek csak kisebb mértékben befolyásolják a munkahelyi és jövedelemtermelő képességet.

Mint kistérségi központ tovább kell, hogy erősödjön, és a turisztikai funkciók mellett a civil társadalom szerveződése, a helyi kulturális élet, a helyi lakosság, az üdülönépesség és a térség lakossága számára is tényleges szervezőerőt, központot biztosítson.

A turisztikai szerepkör mellett a szolgáltatási kínálatnak bővülnie, diverzifikálódnia kell, elsősorban és feltétlenül a kereskedelmi kínálat bővülése irányába. Kiemelt cél a régóta tervezett áruház – bevásárlóközpont megvalósulásának biztosítása a városban.

A jövőkép elérése érdekében fontos, hogy Zalakaros úgy legyen nemzetközi gyógyüdülőhely, hogy közben őrizze meg kisvárosias jellegét, családi milióját, pihentető légkörét, egyedi vonásait. A turisztikai fejlesztéseknek abba az irányba kell hatni, hogy csökkenjen a szezonális, és egész évben legyenek igénybe vehető szolgáltatások.

A város turisztikai gazdaságának több lábon állása érdekében, a potenciális vendégkört figyelembe véve további lehetőségek vannak az idősügyi ellátásban, a rehabilitációs szolgáltatások kiterjesztésében és általában véve az egészségturizmusban (gyógy-és wellness szolgáltatások), valamint a nagy hagyományú szőlő- és borkultúrában, illetve az aktív turizmusban.

Átfogó célok

A jövőkép elérése érdekében három általános fejlesztési célt, és azokon belül további tematikus célokat határoztunk meg - majd ezek elérése érdekében konkrét projekteket tervezünk.

Az átfogó célok a fenntarthatóság, mint horizontális alapelv szem előtt tartása mellett rögzítik a legfontosabb gazdasági-, társadalmi-, és környezeti célokat.

- A1: Magas életminőséget biztosító, versenyképes, helyi adottságokon alapuló gazdaság fejlesztése
- A2: Élhető települési környezet kialakítása
- A3: A központi szerepkör erősítése, a helyben elérhető szolgáltatások bővítése

Az átfogó célok rendszerében prioritást élvez az **A2: ÉLHETŐ TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA** átfogó cél. Ennek lényege, hogy a tervezett fejlesztések **elsődleges célcsoportját a helyi lakosság** képezi, azaz minden irányú beavatkozás esetében a helyiek jól-létét / jó-létét kell szem előtt tartani. Ez a megállapítás az A1 és A3 átfogó célok esetében is messzemenőkéig releváns.

Az átfogó célokhoz kapcsolódóan összesen 10 db tematikus célt definiáltunk:

A1: Magas életminőséget biztosító, versenyképes, helyi adottságokon alapuló gazdaság fejlesztése

T1: Turizmusfejlesztés

Zalakaros adottságai alapján a turizmusfejlesztés kitüntetett figyelmet élvez, amely a gyógy- és wellness-turizmus mellett az aktív- és ökoturizmus, illetve egyéb turisztikai ágak (pl. bor, konferencia, vallási, stb.) fejlesztését is magában foglalja. A versenyképes turisztikai kínálat kialakításához és fenntartásához szükséges az attrakciók és szálláshelyek folyamatos fejlesztése mellett a turizmushoz kapcsolódó menedzsment-, illetve marketing tevékenységek átgondolt és tervezett végrehajtása is.

Ennek keretében az alábbi beavatkozások javasoltak:

- az aktív turizmus fejlesztése, amely mind az infrastruktúrákra, mind a kapcsolódó attrakciókra kiterjed, különös tekintettel a kerékpárosbarát település brandhez igazodó kerékpáros fejlesztésekre;
- okos megoldások kidolgozása, amely elősegíti a város turisztikai kínálatának népszerűsítését és megkönnyíti a szolgáltatások igénybevételét;
- szervezetfejlesztés, koordináció és menedzsment és a hatékony kommunikáció mellett a képzésekre is nagy hangsúlyt kell fektetni;
- marketing, információ és promóció fejlesztése összhangban a városmarketinggel.

T2: Gazdaság diverzifikációja

Mivel a turizmus különösen érzékeny az olyan hatásokra, mint a járványok vagy a háborúk, illetve a klímaváltozás is jelentős mértékben befolyásolhatja, ezért egyre inkább hangsúlyt kell fektetni a gazdasági szerkezet diverzifikációjára is. Külön hangsúlyt kell fektetni a helyi vállalkozások és szolgáltatók piacra jutásának elősegítésében, a helyi termékek népszerűsítésére.

Ennek érdekében az alábbi beavatkozások javasoltak:

- a korábban kialakított ipari terület továbbfejlesztése helyi vállalkozások bevonásával;
- helyi gazdálkodók piacra jutásának elősegítése, helyi termékek népszerűsítése;
- piaci szolgáltatások fejlesztése, különösen a kereskedelem, vendéglátás, illetve az innovatív
- A turisztikai prioritásokon túl a település több lábón állását is szükséges erősíteni, pl. ipari park és környezetbarát vállalkozások révén tevékenységekre nyitott vállalkozások részére.

A2: Élhető települési környezet kialakítása

T3: Közterületek, közösségi terek kialakítása, megújítása

A közterületek, közösségi terek kialakításánál és megújításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a lehető legtöbb társadalmi csoport magáénak érezze azokat és tényleges közösségi helyszíneként, találkozópontként funkcionáljanak. A legtöbbet használt közterületeket, az utcákat faltól falig egységnek kell tekinteni, ezért az úttestek és a járdák burkolatfelújítása mellett a kisebb zöldfelületekre, utcabútorokra, közvilágításra is figyelemmel kell lenni. A fizikai megújítás mellett nagy hangsúlyt kell fektetni a programszervezésre is, amellyel a helyi lakosok és a turisták egyaránt birtokba tudják venni a köztereket. A tematikus célhoz kapcsolódó legfontosabb beruházások a következők:

- a jelenleg még leromlott állapotú terek, parkok, egyéb, városi szempontból identitást hordozó helyszínek rehabilitációja; (Hősök tere)
- a korábban már felújított közösségi találkozóponatok továbbfejlesztése;
- új közösségi találkozóponatok kialakítása;
- programszervezés, amely elsősorban kulturális programok, rendezvények, rendszeresen megrendezendő fesztiválok szervezését jelenti.

T4: Zöldfelület-gazdálkodás, a zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése

A nyári hőhullámok kezelésében, az egészséges környezet megőrzésében igen fontos szerepet játszik zöldfelület-gazdálkodás, a települési zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése. Fontos szempont, hogy ezek a beavatkozások hálózatos szemlélettel valósuljanak meg és a klímaváltozás várható hatásait is figyelembe vegyék, valamint mid az idősebb, mind a fiatalabb korosztály magáénak érezze a fejlesztéseket. A zöldfelületek fejlesztése – a Virágos Magyarország brandhez illeszkedve – településképi értékkel is bír. A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- tervezési és finanszírozási keretrendszer kialakítása, amely az önkormányzat zöldinfrastruktúra-tervezési és -fejlesztési tevékenységeihez kapcsolódik;
- biodiverzitás növelése, amely mind a belterületi zöldfelületek, mind a külterületen található természetközeli területek esetében kiemelkedően fontos szempont;
- települési zöldinfrastruktúra-hálózat kialakítása, amely magában foglalja a zöldhálózati rendszer kialakítását, ehhez kapcsolódóan a közterületi zöldfelületek, fasorok karbantartását, felújítását, rekreációs célú zöldfelületek kialakítását, valamint üdvözlőpontok, belépési pontok fejlesztését;
- szemléletformálás a klímatudatosság növelésére.

T5: Szénelapú energiafogyasztás csökkentése, energiahatékonyság növelés

Az elmúlt évek rezsiválsága még jobban rávilágított az energiahatékonysági korszerűsítések fontosságára, illetve a magújuló energiaforrások használatára mind a köz- és lakóépületek, mind pedig a turisztikai szektorban működő vállalkozások esetében.

- középületek és lakóépületek energetikai korszerűsítése, illetve annak ösztönzése szemléletformálással és tanácsadással;

- az önkormányzati épületállomány energiafogyasztásának csökkentését intelligens energiamenedzsment-rendszer kialakításával is elő lehet segíteni, amely első lépésként mérő és nyilvántartó, későbbi fázisban pedig szabályozó szerepet is elláthat;
- a Zalakarosi Fürdő energetikai fejlesztésének folytatása további termálkutak bevonásával, illetve a napenergia hasznosításával.
- Energiaközösség létrehozása

T6: Fenntartható mobilitás, közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Az élhető települések egyik legfőbb ismérve a fenntartható mobilitási módok (pl. kerékpározás, gyaloglás, közösségi közlekedés) elterjedése, illetve az ahhoz kapcsolódó infrastruktúrák kiépülése. A fenntartható mobilitás a közlekedés jellemzői mellett figyelembe veszi a lakossági igényeket, a társadalmi, gazdasági és környezeti tényezőket is, ebből következően középpontjában – a korábbi infrastruktúra- vagy forgalomfókuszú megközelítéssel szemben – az ember, a városlakó áll. A tematikus cél elérése érdekében tervezett intézkedések:

- gyalogos közlekedés előtérbe helyezése érdekében a gyalogos elérhetőség, megközelíthetőség fejlesztése;
- közösségi és közös használatú közlekedés fejlesztése elsősorban okos megoldások alkalmazásával, valamint a fizikai és audiovizuális akadálymentesítéssel;
- hálózati problémák orvoslása, közutak korszerűsítése, a közúti elérhetőség javítása a városon belül és a települések között;
- közlekedésbiztonság javítása;
- szemléletformálás a biztonságos és fenntartható közlekedési módokról.

T7: Vízgazdálkodás, víziközművek fejlesztése, egyéb közműfejlesztések

A klímaváltozás hatásaira való felkészülés kiemelt területe a kék infrastruktúra (vízgazdálkodás) és a víziközművek, valamint az egyéb közművek fejlesztése. Ennek keretében a várhatóan egyre szélsőségesebbé váló csapadékeloszlást és vízjárást kell kezelni, a következő eszközökkel:

- helyi kis léptékű vízrendezés megvalósítása a csapadékvizek összegyűjtésére, és helyben tárolására, szikkasztására;
- villámárvíz kockázat felmérése, indokolt esetben a kockázat csökkentése;
- ivóvízbázis sérülékenységének vizsgálata, indokolt esetben védőterület kijelölése.

T8: Közösségépítés, helyi identitás erősítése

A közösségépítés és a helyi identitás erősítése kiemeleten fontos a helyi gazdaság katalizálása szempontjából. Csak egy erős, összetartó helyi közösség tudja a város virágzó fejlődését biztosítani. Ehhez olyan irányított tevékenységek, programok, rendezvények és hozzájuk kapcsolódó marketingakciók megvalósítása szükséges, amelyek együttesen képesek:

- a településen működő szervezetek, intézmények, a szervezetek és közösségek által lefedett célcsoportok, személyek közötti kommunikáció és partnerség dinamizálására, a szakmai és operatív jó gyakorlatok megosztásának lehetőségének növelésére;
- a településről elszármazottak és itt élő lakosok, valamint az idősebb és a fiatalabb generációk közötti kommunikáció elősegítésére;
- a helyben-maradás ösztönzésére (főként a fiatal generációra koncentrálva);
- a helyi közösséghez (mikrokörnyezethez) való tartozás igényének, az erős, stabil kötődésének kialakítása mellett folyamatos tájékozódás igényének megteremtésére az aktuális közösségi folyamatokat érintő kérdésekről;
- a helyi értékeinek népszerűsítésére és turisztikai vonzerőként való értékesítésének kultúra- és értékközvetítésen keresztül történő ösztönzésére;

A3: A központi szerepkör erősítése, a helyben elérhető szolgáltatások bővítése

T9: Humán közszolgáltatások fejlesztése

Zalakaros térségközponti szerepének erősítése érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a humán közszolgáltatások fejlesztésére, különös tekintettel az előregedő lakosság igényeire. Ennek érdekében a következő beavatkozásokat szükséges megtenni:

- egészségügyi ellátás fejlesztése, amely egészségmegőrző és preventív programok és előadások szervezésére is kiterjed;
- szociális ellátás fejlesztése főként az idős népesség igényei alapján;
- kultúra és közművelődés fejlesztése;
- együttműködések kialakítása, civil kezdeményezések támogatása.

T10: Okos város fejlesztések

Zalakaros az elkövetkezendő években olyan megoldások bevezetésére és elterjesztésére törekszik, amelyek javítják a városüzemeltetés és -irányítás hatékonyságát, valamint elősegíti a lakosság és a vállalkozások digitális felkészültségének javulását. Ennek érdekében tervezett beavatkozások:

- a hatékony városüzemeltetés a fejlett városi szolgáltatások kialakítására és fenntartására törekszik az e-közigazgatás, az okos önkormányzás, valamint a közszolgáltatások (közösségi közlekedés, parkolás, humán közszolgáltatások, közvilágítás, közbiztonság stb.) szükség szerinti digitalizációjával;
- a digitális megoldások bevezetéséhez és elterjesztéséhez elengedhetetlen a lakosság digitális kompetenciáinak erősítése, amelynek elősegítésére a települési önkormányzat az oktatási intézményekkel, szolgáltatókkal, piaci szereplőkkel együttműködve oktatási programok kidolgozásában, megtartásában működik együtt.

A 2024-2029 időszakban tervezett beavatkozások és ütemezésük

KÓD	BEAVATKOZÁS NEVE	ÉRINTETTEK	PROJEKTKÖLTSÉG (indikatív összeg, Mft)	LEHETSÉGES FINANSZÍROZÁSI FORRÁS	INDIKATÍV ÜTEMEZÉS
Akcióterületi beavatkozások					
AT1	Aktív turizmushoz kapcsolódó attrakciófejlesztések	Zalakaros Város Önkormányzata	290,697033	TOP_PLUSZ-1.1.3-21-ZA1-2022-00010	2023-2026
AT2	Karos Korzó infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatási elemek bővülése				
AT3	Az új templom környezetének fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata, Magyar Katolikus Egyház	150	TOP Plusz	2025-2026
AT4	Kertmozi részleges megújítása	Zalakaros Város Önkormányzata, Zalakarosi Turisztikai Nkft.	100	TOP Plusz, MFP	2025-2026
AT5	Termál út- Fő út- Petőfi utca – Kossuth utca forgalomcsillapítása	Magyar Közút NZrt. Zalakaros Város Önkormányzata, Karospark Kft	200	saját forrás	2026-2029
AT6	Zrínyi utcai csomópont	Magyar Közút NZrt. Zalakaros Város Önkormányzata	200	saját forrás	2026 után
AT7	Szőlő utca korszerűsítése	Zalakaros Város Önkormányzata	45	Magyar falu Program MFP-UHJ/2024	2024-2025
AT8	Helyi termékek piacra juttatásának elősegítése	Zalakaros Város Önkormányzata, Zalakarosi Turisztikai Egyesület	100	MFP, saját forrás	2025-2026
AT9	Kulturális programok szervezése, Kult-Korzó kialakítása	Zalakaros Város Önkormányzata, Zalakarosi Turisztikai Nkft.	70	saját forrás	2025-2026
Hálózatos beavatkozások					
H1	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata	50	TOP Plusz, MFP	2025-2029
H2	Kiegészítő kerékpáros infrastruktúra kiépítése	Zalakaros Város Önkormányzata	50	TOP Plusz, MFP	2025-2029
H3	Települési zöldinfrastruktúra-hálózat kialakítása	Zalakaros Város Önkormányzata, Karospark Kft	100	TOP Plusz, saját forrás	2027 után
H4	Rekreációs célú zöldfelületek kialakítása, fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata, Karospark Kft	100	TOP Plusz	2025-2029

KÓD	BEAVATKOZÁS NEVE	ÉRINTETTEK	PROJEKTKÖLTSÉG (indikatív összeg, Mft)	LEHETSÉGES FINANSZÍROZÁSI FORRÁS	INDIKATÍV ÜTEMEZÉS
H5	Üdvözlőpontok, városkapuk fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata, Karospark Kft	100	TOP Plusz, saját forrás	2025-2029
H6	Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	Zalakaros Város Önkormányzata	200	TOP Plusz, MFP, saját forrás	2025-2029
H7	Közlekedési módváltás elősegítése	Zalakaros Város Önkormányzata, MÁV Csoport, Magyar Közút Zrt.	100	TOP Plusz	2027 után
H8	Közösségi közlekedés infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata, MÁV Csoport	700	TOP Plusz, MFP	2025 - 2029
H9	Külső településrészek elérhetőségének javítása	Zalakaros Város Önkormányzata, Magyar Közút Zrt	550	TOP Plusz, MFP, KAP	2025 - 2029
H10	Víziközművek fejlesztése, hiányzó szennyvíz csatornahálózat kiépítése (Újfalú, Újmajor, Behiák, Kilátó)	Zalakaros Város Önkormányzata	1300	TOP Plusz, KEHOP	2027 után
H11	Egyéb közműfejlesztések (pl. Behiák közvilágítás, útépítés, Berkenye köz csapadékvíz elvezetési problémák)	Zalakaros Város Önkormányzata	1200	TOP Plusz, KEHOP Plusz	2027 után
Egyedi beavatkozások					
E1	Turizmusfejlesztés okos megoldások igénybevételével	Zalakaros Város Önkormányzata, Zalakarosi Turisztikai Nkft.	20	TOP Plusz, MFP, Kiszalud Program	2025-2029
E2	Szervezetfejlesztés - koordináció és menedzsment	Zalakaros Város Önkormányzata	20	TOP Plusz, MFP, Kiszalud Program	2027 után
E3	Marketing, információ és promóció fejlesztése	Zalakarosi Családi, Gyógy- és Élmenyfürdő Zrt., Zalakarosi Turisztikai Egyesület, Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, MFP, Kiszalud Program	2025-2029
E4	Iparterület infrastruktúrájának fejlesztése II. 8 ha, ivóvíz, szennyvíz, elektromos hálózat és egyéb közművek kiépítése, a terület rehabilitációja, kerítés építés Hulladékudvar kialakítása	Zalakaros Város Önkormányzata	200	TOP Plusz, GINOP Plusz	2027 után

KÓD	BEAVATKOZÁS NEVE	ÉRINTETTEK	PROJEKTKÖLTSÉG (indikatív összeg, Mft)	LEHETÉSGES FINANSZÍROZÁSI FORRÁS	INDIKATÍV ÜTEMEZÉS
E6	Helyi/térségi vállalkozások bevonása	Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, GINOP Plusz	2027 után
E7	Piaci szolgáltatások fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata	200	saját forrás	2026 után
E8	Hősök tere megújítása	Zalakaros Város Önkormányzata	10	saját forrás	2026 után
E9	Régi településközpont rehabilitációja a Szent Anna templom környezetének felújításával	Zalakaros Város Önkormányzata, Karospark Kft.	10	TOP Plusz, MFP	2025-2026
E10	Termáltó és ökopart fejlesztése III. ütem	Zalakaros Város Önkormányzata	200	TOP Plusz	2025-2026
E11	Közösségi tér, hagyományőrző programok színterének kialakítása tájház létrehozásával	Zalakarosi Turisztikai Egyesület, Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, MFP, saját forrás	2027 után
E12	Sportcentrum kialakítása	Zalakaros Város Önkormányzata	500	TOP Plusz, MFP, TAO	2026 után
E13	Parkolók felújítása, okos parkolási rendszer bevezetése	Zalakaros Város Önkormányzata	250	TOP Plusz, saját forrás	2025 -2029
E14	Idősek Otthona	Zalakaros Város Önkormányzata, külső vállalkozó	2 000	TOP Plusz, befektető	2027 után
E15	Petőfi 19. szám alatti épület felújítása, Idősek nappali ellátására átalakítása	Zalakaros Város Önkormányzata	50	TOP Plusz, saját forrás	2026
E16	Liget u. 28. korszerűsítése, tornaterem felújítása, szertár, konditerem kialakítása az alagsorban	Zalakaros Város Önkormányzata, Tankerület	200	TOP Plusz, MFP	2026-2029
E17	Karos Park Kft számára műszaki telephely kialakítása	Zalakaros Város Önkormányzata	250	TOP Plusz, GINOP Plusz	2027 után
E18	Gyógyfürdő energetikai fejlesztése II.	Zalakarosi Családi, Gyógy- és Élmenyfürdő Zrt., Zalakaros Város Önkormányzata	2000	GINOP Plusz, saját forrás	2026 után
E19	Közvilágítási rendszer fejlesztése III. napelemes kandeláberekkel kiegészítve	Zalakaros Város Önkormányzata	100	saját forrás	2026-2029
E20	Önkormányzat számára raktárépület és garázs építése	Zalakaros Város Önkormányzata	20	TOP Plus	2027 után
E21	Közlekedésbiztonság javítása	Zalakaros Város Önkormányzata	400	TOP Plusz, MFP, saját forrás	2025-2029

KÓD	BEAVATKOZÁS NEVE	ÉRINTETTEK	PROJEKTKÖLTSÉG (indikatív összeg, Mft)	LEHETSÉGES FINANSZÍROZÁSI FORRÁS	INDIKATÍV ÜTEMEZÉS
E22	Zrínyi u. 2. felújítása	Zalakaros Város Önkormányzata	50	TOP Plusz, MFP	2026 után
E23	Közösségépítés, identitásfejlesztés	Zalakaros Város Önkormányzata, helyi civil szervezetek	30	TOP Plusz, MFP, saját forrás, érdekeltségnövelő	2025-2026
E24	Egészségügyi ellátás fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, EFOP Plusz, MFP	2025-2029
E25	Szakorvosi ellátás– Egészségház a Jege- nyesoron	Zalakaros Város Önkormányzata	10	saját forrás	2025 után
E26	Szociális ellátás fej- lesztése	Zalakaros Város Önkormányzata	300	TOP Plusz, EFOP Plusz, MFP, saját forrás	2025-2029
E27	Kultúra és közműve- lődés (szolgáltatások) fejlesztése	Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, MFP, érdekeltségnövelő	2025-2029
E28	Hatékony városüze- meltetés okos meg- oldásokkal	Zalakaros Város Önkormányzata	100	TOP Plusz, DIMOP Plusz MFP	2027 után
E29	Családi pihenőhely létrehozása a Liget utcában	Zalakaros Város Önkormányzata	5	saját forrás	2026 után
E30	Szoborpark felújí- tása, új szobrok ké- szítése	Zalakaros Város Önkormányzata	50	saját forrás	2026-2029
E31	Fürdő Hotel melletti terület fejlesztése, műfüves kispálya világitással	Zalakaros Város Önkormányzata	70	TAO	2026-2027
E32	Óvoda tetőtér beépí- tése	Zalakaros Város Önkormányzata	20	saját forrás	2026 után
E33	Behiáki létesítme- nyek revitalizációja, új ipari csarnok épí- tése	Zalakaros Város Önkormányzata	700	TOP Plusz	2027 után
E34	Kossuth, Fő utcák nyílt árkaiknak lefedése	Zalakaros Város Önkormányzata	250	saját forrás	2026 után
	Öntözőrendszerek bővítése Dísz tér, Termáltó, Új templom	Zalakaros Város Önkormányzata	12	saját forrás	2026-2029
	Tourinform alépít- mény felújítása	Zalakaros Város Önkormányzata	5	saját forrás	2026
E35	A város fejlesztését megalapozó stratégiák – SECAP, Környezetvédelmi Program, Turizmus stratégia, SUMP, Kerékpárforgalmi Hálózati terv,	Zalakaros Város Önkormányzata	30	TOP Plusz	2026 után

EGYEBEK			
A projekt címe	A tervezett fejlesztés bemutatása	A projekt előkészítettségének mértéke	A projekt becsült költségvetése
Értékmentés	A helyben összegyűjtött és megőrzött tárgyakkal a település hagyományos tárgyi kultúrájának, a népi építészet szempontjából jelentős épületekben berendezett lakásbelsőknél, olykor műhelyeknek, a gazdasági épületeknek bemutatása, mely otthont adna hagyományőrző programok, bemutatók szervezéséhez. A bemutatóközpont kialakítása (előadótér elsősorban a régi helyi foglalkozásokkal, a környék népművészeti hagyományaival). - kiállítótér létrehozása a strandfürdő bejárati épületének tetőterében - trófea, néprajzi, rádió gyűjtemény - Borospince hasznosítása - Szent László templom alapjainak feltárása és emlékhely kialakítása	projektötlet	
Gyógyhelyi közpark kialakítása:	A tevékenység több elemet is tartalmaz: <u>Nyilvános WC építése</u> a Termál út - Bodahegyi utca sarkán lévő zöldterületen: a turisták, a templomba érkező zarándokok részére és a játszótér kiszolgálására. - Parkosítás, pihenőövezek korszerűsítése: a Termál út menti sétány átépítése	nyilvános wc tekintetében engedélyezési terv, projektötlet	

	<u>Kertmozi és környékének fejlesztése:</u> - Kertmozi egyes épületrészeinek megújítása (közösségi rész, pénztár, szociális blokk) - Kertmozi övező park, arborétum sétányjellegének gazdagítása, térvilágítás, utcabútorok, szökőkút, sportolási lehetőségek. - Európa park sétány jellegének erősítése (növénytelepítés, sétautak építése), terület bekapcsolása a kertmozi és arborétum övezetébe. Hidak sétautak kialakítása		
Volt Probusz telek hasznosítása	Stratégiai jelentőségű terület a Fürdővel közvetlenül összeköthető		
Elhanyagolt épületek, területek rendezése	Magántulajdonban lévő ingatlanok: közreműködés rehabilitációjukban		
-gödör			
-kastély			
-Liget Hotel			
Erdősítés	Az erdőtelepítést továbbra is folytatni kell a Nemzeti Erdőtelepítési Program (NEtP) keretében		
Új rendőrségi épület	A jelenlegi épület korszerűtlen, a mai előírásoknak nem felel meg. (telek biztosítása, BM beruházás)		
Új utca kialakítása	új utca kialakításának lehetősége		
Zrínyi-Rákóczi utca összekötése (Kertalja)			
Kereskedelmi ellátás biztosítása			
Bevásárlóközpont			

Bérlakások építése	Fiatalok, munkavállalók megtartása.		
Idősothton építése	Vállalkozó bevonásával		
Zalakarost elkerülő út építése	A település belterületén lévő, azt ketté vágó országos közúton áthaladó forgalom csökkentése érdekében fontos lenne a több éve tervezett (a rendezési terven is feltüntetett) korábban engedéllyel is rendelkező elkerülő út megépítése. Az elkerülő út megépítésével a település belterületét és központját érintő gépkocsiforgalom csökkentése prognosztizálható, mely a településközpont fejlesztésnek is új irányt szabhat.	engedélyezési tervdokumentáció	3.000.000
Zalakaros-Zalaújlak összekötő út			
Újfalú és Balatonmagyaród köz-igazgatási határa közötti kerékpárút megépítése			
Erdei Tornapálya	800 m-s erdei tornapálya kialakítása a Park erdei pihenő és a 100 lépcső közötti területen 8-10 db. természetbarát tornaszer beépítésével		
Úszómedence úszásoktatáshoz	település és az idegenforgalom szempontjából is szükséges lenne egy 18X33 m-s billenő falas sportmedence és egy 6X12 m –s oktató medence megépítésének tervbevétele		
Behiáki sportpálya	az új sportpályát úgy kell tervezni (Behiák puszta), hogy egy termálvízzel fűtött alácsövezett műfüves pályát lehessen létrehozni – bel-földi és külföldi csapatok egész éves fogadása		
Műanyag sípálya	az erdei szánkópályát teljes hosszban, fél szélességben műanyag sípályává alakítani át, megszelesíteni és a téli hónapokban hóágyúval ellátott füves pályát működtetni, természetesen egész évben felvonóval		
Strandi rendezvénysátor	strand területén lévő rendezvénysátor kihasználása és a téli programlehetőség bővítése érdekében, az ökoparhoz kapcsolódóan jégpálya építése és működtetése		

6. A Fürdő középtávú fejlesztési tervei

A beruházások a jövőben is folytatódnak. Első helyen szerepelnek azok a fejlesztések, amelyek az 509-510/2023. (XI.20.) Kormányrendelet alapján a közhasználatú fürdők üzemeltetésére és vízhasználatára vonatkozó előírásokat tartalmazza, és amelyek megvalósítása kötelező! Jelen információk alapján a projektek finanszírozására pályázati összeg vagy kormányzati támogatás nem áll rendelkezésre.

A fürdő stratégiája a folyamatos fejlesztés, melynek célja a hatékony és fenntartható növekedés, figyelembe véve a gazdasági, társadalmi és környezeti tényezőket.

A változó vendégigényekre történő gyors és hatékony reagálás teszi lehetővé Társaságunk elért pozíciójának megtartását a versenytársakkal szemben.

A kitűzött célok eléréséhez az alábbi tervezett projekt programok járulnak hozzá:

	Beruházási projekt megnevezése	Beruházási cél	Beruházás tervezett indítása
1.	Hideg vizes kutak – Vas- és mangántalanító vízkezelő rendszer kiépítése	törvényi kötelezettségnek való megfelelés, a kezelt víz hatékony felhasználása	2025.
2.	Fotovoltaikus rendszer kiépítése I. ütem	energiahatékonyság növelése, környezetterhelés csökkentése, fenntartható, gazdaságos üzemeltetés biztosítása	2025.
3.	Fedett I. és Fedett II. gyógyvizes ülőmedencék csőrendszerének áttervezése (engedélyezési és kiviteli terv) töltő-ürítő rendszerről vízforgatós rendszerre, és a D-6-os gyógyvízkúthoz adiabatikus hűtőberendezés tervezése, kivitelezése.	törvényi kötelezettségnek való megfelelés, a kezelt víz hatékony felhasználása, korszerűbb üzemeltetési technológia bevezetése	2025-2026.

4.	D-7 jelű gyógyvizet hőenergiájának felhasználása	hőhasznosítás, piaci értékesítés	2025.
5.	Tetőszerkezetek, tetőfedések szükséges felújítása, javítása – Fotovoltaikus rendszer II. ütemének megvalósítása	épületszerkezetek stabilitásának, tartóképességének, használhatóságának megőrzése – további energiamegtakarítás elérése	2025–2026.
6.	Spray park	vízi attrakciók telepítése, szolgáltatásbővítés	2026.
7.	Kemping	szálláskapacitás növelése, új célcsoport elérése	2027–2030.

4.	D-7 jelű gyógyvizes kút hőenergiájának felhasználása	hőhasznosítás, piaci értékesítés	2025.
5.	Tetőszerkezetek, tetőfedések szükséges felújítása, javítása – Fotovoltaikus rendszer II. ütemének megvalósítása	épületszerkezetek stabilitásának, tartóképességének, használhatóságának megőrzése – további energiamegtakarítás elérése	2025–2026.
6.	Spray park	vízi attrakciók telepítése, szolgáltatásbővítés	2026.
7.	Kemping	szálláskapacitás növelése, új célcsoport elérése	2027–2030.

1. Fotovoltaikus rendszer kiépítése

A fenntartható környezet és energiahatékony üzemeltetés elkötelezettjeként Társaságunk 2025-ben napelemes rendszer bővítését tervezi megvalósítani a meglévő épületeire, valamint a saját tulajdonában álló parkoló területére. A parkoló területén úgynevezett carport elemek kerülnek kivitelezésre, amelyre az építési engedélyezési eljárást követően az engedéllyel rendelkező építményre kerülnek felhelyezésre a napelem modulok.

Kísérőművek telepítése:

POD-1-hez a központi fő épületek és a parkoló kapcsolódik, a POD-2-höz az északi oldali épületek tartoznak.

2. Hideg vizes kutak vas- és mangántalanítása, konténeres berendezésekkel

A Zalakarosi Fürdő Zrt. telephelyén vízkezelési technológia kerül telepítésre. A vízkezelő berendezések feladata a kezelendő víz vas-, mangántartalmának csökkentése.

A meglévő vízkontingens nem változik, a törvényi változások miatt kerül sor a vas- és mangántalanító kialakítása a vízkezelő rendszerbe. A vízkezelő a meglévő hideg vizes kutak vizét hivatott kezelni.

Telepítés helyszíne:

D-7 sz. gyógyvizes kúthoz tartozó hideg vizes kút pár:

- Zk10/A max. 36,0 m³/h (1.200 l/min)
- Zk11 max. 36,0 m³/h (1.200 l/min)

D-6 sz. gyógyvizes kúthoz tartozó hideg vizes kút pár:

- Zk3 max. 36,0 m³/h (1.200 l/min)
- Zk5 max. 36,0 m³/h (1.200 l/min)

3. Fedett I. és Fedett II. gyógyvizes ülőmedencék csőrendszerének áttervezése (engedélyezési és kiviteli terv) vízforgató rendszerre, és a D-6-os gyógyvízkúthoz adiabatikus hűtőberendezés tervezése, kivitelezése

- Fedett fürdő I-II. számú gyógyvizes ülőmedencék: csőrendszer áttervezése töltő-ürítő rendszerről vízforgató rendszerre
- D-6-os gyógyvízkúthoz adiabatikus hűtőberendezés tervezése – kútvíz hűtése

A tervek jóváhagyását és a vízjogi létesítési engedélyezést követően a beruházás indítása.

4. D7 jelű kút hőhasznosítása

Az elmúlt években lezajlott energia válság, és az abból fakadóan elszabadult energiaárak rámutattak arra, hogy minden rendelkezésre álló lehetőséget ki kell aknázni rövid és hosszú távon. Erre jó példa volt a D-6 jelű kút hőhasznosítására irányuló beruházás, melynek hatására a fürdő földgázfüggősége gyakorlatilag megszűnt. Ennek hatására, illetve tovább gondolkodva döntött úgy a fürdő vezetősége, hogy másik hasonlóan forróvizes (>90°C) D-7 jelű termálkútjának vizét is hasznosítja, azaz mint hőtermelő, piaci partnereknek értékesítse azt. Ahhoz, hogy piacképes hőmennyiséggel tudjon számolni a fürdő, meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogyan lehet növelni a kút hozamát, így az eladható hőmennyiséget.

A Zalakaros D-7 jelű termálkút esetében jelenleg a kút a D-6 jelű kút korábbi üzemeltetéséhez hasonlóan hidegvizes beinjektálással, és így a vízhőfok jelentős csökkentésével történik a termelés.

Az injektálásnak a műszaki oka a vízkő kiválás korlátozása a nyomócsőben, illetve az inhibitor folyadék bejuttatása a kútba, valamint másodlagos célja a gyógyvíz hűtése.

5. Tetőszerkezetek felújítása, javítása

Az épületszerkezetekben keletkezett károsodás veszélyezteti az épületek stabilitását, tartóképességét, használhatóságát. Ez vagyon- és életvédelmi szempontból nagyon jelentős érv a beázások, párakicsapódások, penészesedések megszüntetésére.

A beruházás szükséges, amely megszünteti a problémákat és a napelemes rendszer II. ütemének kivitelezését teszi lehetővé.

6. Spray park

A Spray park tervezési területe a Zalakarosi fürdő területén helyezkedik el, a telek északkeleti, tó melletti területén egy jelenleg is működő étterem és kesz-park, hurrikán élményterület – játszótér háromszög közötti nagyjából 400m²-en.

A játszózónában különböző típusú élményelemek és attrakciók telepítése tervezett. A zöld környezetben kialakított vízi attrakciók nemcsak a fenntarthatóságot támogatják, hanem javítják a látogatók élményét is, hiszen a természetes környezet és a szórakoztatás ötvözésével egy különleges, pihentető élményt nyújtanak.

5. Kemping

A Zalakarosi Családi-, Élmény-és Gyógyfürdő Zrt. bővíti a profilját egy saját területén megvalósított kempinggel.

A fürdő déli teleknyúlványára egy a fürdő szolgáltatásaira épülő, 4 csillagos, közel 70 beállós kemping kerül kiépítésre, elsősorban lakóautós és lakókocsis vendégek számára.

A kemping 3 épületből áll, mindhárom téliesített, igény a megújuló energia használata, valamint a bennük szereplő helyiségcsoportok kialakítása, darabszáma megfelel a Magyar Turisztikai Minőségtanúsító Testület által kiadott Kempingminősítés 4 csillag kategória előírásainak:

- bejárati épület recepcióval, dolgozói öltözővel, fő épület szolgáltatásokkal, kis méretű bolt, büfé, főzési és mosási lehetőség biztosítása, vizes blokkok, üzemeltetést szolgáló helyiségek. különálló kisebb mosdóépület
- 66 db lakóautós, lakókocsis beálló parcella
- 10 db gyártmány típus üdülőegység telepítése.

Az épületek kialakításánál fontos szempont a fenntarthatóság és a könnyű üzemeltethetőség mellett a minél többcélú komplexum kialakítása, ami nem csak a kemping igényeit tudja kiszolgálni, hanem rendezvények tartásakor külsős vendégeket is tud fogadni. Ennek okán a főépület bisztró konyhája büféként az utca felé is ki tud szolgálni.

6. Összegzés

A Gazdasági Program illeszkedik Zala Vármegye Területfejlesztési Stratégiájához. Az európai uniós pályázati források hatékony és eredményes lehívása, a fejlesztések megvalósítása érdekében elengedhetetlen, hogy jól előkészített, szakszerűen kidolgozott koncepciók, valamint fejlesztési tervek álljanak rendelkezésre. Csak ilyen alapokkal lehet biztosítani a település fejlődését és hosszú távú sikerét.

Felhasznált irodalom:

Zalakaros Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Zalakaros Város Gazdasági Programja 2020-2024

Zala Vármegyei Területfejlesztési Koncepció és Program 2021-2027

Zalakarosi Fürdő középtávú fejlesztési programja (6.A Fürdő középtávú fejlesztési tervei)